

ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ МЈЕСЕЧНО

ГОДИНА XX

БРОЈ 384

АВГУСТ-ДЕЦЕМБАР 1991.

ЦИЈЕНА 30 ДИНАРА

С ПРЕДСЈЕДНИКОМ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ НА КРАЈУ ГОДИНЕ

У КОРАК СА СВИМ ЗБИВАЊИМА

- У Скупштини општине – максимална толеранција.
- Организован приступ и максимална пажња избеглицама и породицама бораца на фронту.
- Наши војници често испунили своју дужност.
- Период застоја привреде треба искористити за власничку трансформацију.
- Мора се промијенити наш однос према спорту.

ОВА година је по много чему специфична. Специфична је по томе што Скупштина општине први пут од рата на овамо ради у једнодомном саставу и као вишестраначка. Ова година је специфична и по томе што је први пут послије двадесет година сезона прошла без старијих гостију. Специфична је по томе што је ова општина, иако није била захваћена ратом, тај рат с више страна подијела. Прво са становништвом одизвала резервиста, који су се готово у највећем проценту одазвали позиву, и друго, што је широке руке примила избеглице из братске општине Пакрац и на тај начин показала један високи степен солидарности. Била је то, дакле, сасвим неубичајена година и за нас који се налазимо у неким структурама власти у општини, тако да се нијесмо могли осврнути више на неке нормалне ствари, мада смо и то покушали. Покушавали смо, тако, да та сезона протекне као да је све у најбољем реду. У свим тим чудима у којима смо се нашли покушавали смо да обезбиједимо да се одвија један нормални градски живот, што је у овим околностима доста тешко. Увијек вам се чини да је приоритет у томе да збрињете породице ратника, да збрињите дјецу из Пакраца, да се у овим тешким, прије свега социјалним, кретањима, људи збрињу и исхране, него да покренете неке инвестиције, или да подигнете ниво комуналног конфора. Тако је од неких наших планова на почетку године много тога остало неостварено из простог разлога што нас је вријеме потпуно окренуло, и нашу пажњу и рад, на другу страну. Покушавали смо у свему томе боље да се сналазимо, да покажемо бригу за све недаће у којима смо се нашли, и да како тако све то превазиђемо. Негде смо успијевали, негде мање или више нијесмо, но све у свему, мислим да можемо бити, задовољни што смо прегурали једну такву неубичајену и специфичну годину. Односно, како нас је вријеме окретало ми смо се покушавали прилагођавати, и мислим да смо, ипак, ишли у корак са свим тим збивањима. И кад су у питању људи на фронту и њихове породице, мислим

да смо брзо и организовано реаговали и днијели одлуке и правилнике о помоћи породицама. Кад су у питању односи са братским народом из Пакраца и ту смо брзо реаговали, организовали наставу, смјештај и све остало на један доста добар начин. Ту смо у односу на друге општине много организоване пришли, а од почетка нам је циљ био да не прилазимо стихијски ни избеглицама ни породицама ратника. Формирали смо комисије које су перманентно радиле, и раде још увијек, и чини ми се да смо у том дјелу можда успјели да се прилагодимо и испунили оног што се од нас тражи, прије свега оно што траже грађани наше општине.

Овако је 1991. годину у нашој општини оцијенио Мирослав Ивановић, предсједник Скупштине општине, одговарајући на наше питање како се будванска општина снашла у вишеструко ванредној ситуацији изазваној економском кризом, ратним сукобима и свиме што их прати.

● А прије него што је рат у појединим дјеловима земље промијерио живот и у нашој средини која није захваћена ратом, прије него што смо се сучили с проблемом прихвата избеглица и упућивања бораца на ритали, најозбиљнији заједница је био успостављање новог система власти након вишестраначких избора. Зато смо и пратили предсједника СО каква су искуства и први кораци нашег вишестраначког општинског парламента.

– Рад вишестраначке скупштине је био доста квалитетан, сугестије и владајуће странке и опозиције су биле аргументоване, страначких препуџавања и надметања у већој мјери није било, мада је понекад било сличних затезања која су била искључиво плод страначке супротстављености. Успјели смо да 12 сједница Скупштине општине коректно одржимо и ниједног тренутка не постојала опасност да би опозиција напустила сједницу, или слично, што се дешавало у другим срединама. Ипак, нека искуства говоре да у том вишестраначком парламентарном систему многе ствари још нијесу дефинисане. Грађани овом систему могу прије свега замје-

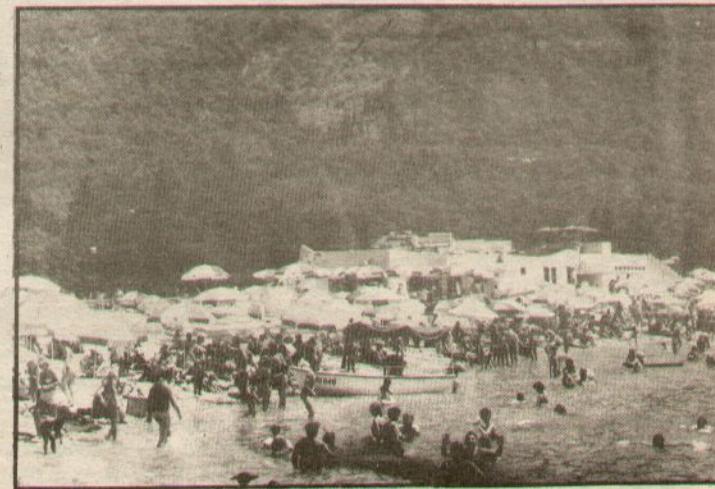
рити то што су лоше информисани о раду Скупштине и донојетим одлукама, и што нијесу активно учествују у доношењу одлука, што је, ипак, било могуће у ранијем делегатском систему. Сад се све то своди на клубове одборника који су се мало одвојили од своје базе, тако да се грађани тек преко

„Службеног листа”, којег има по киосцима, или преко радија, информишу о донојетим одлукама, а искључена је могућност да учествују у процесу доношења тих одлука. Наравно, очекујем да се и ту нешто мора мијењати, мада је то ствар једног система у који смо ушли мало га познавајући. Али, без обзира на све, мислим да као карактеристика будванске вишестраначке скупштине може да стоји максимална страначка толеранција. Многе ствари смо исправљали у ходу и мислим да је одборницима било најважније да заштите интересе грађана, а не само своје странке.

● Након избијања ратних сукоба у Хрватској наша општина се сучочила и с проблемом прихвата избеглица. Широм смо отворили врата деци из братске општине Пакрац, а овде су привремени дом нашли многи грађани из других крајева Хрватске. Отуд и питање – шта је све урађено на збрињавању избеглица и који су наредни задаци?

– Избеглице смо сместили у четири хотела, и ту је њих 350, а око 200 је смјештено код родбине и грађана. Први наш заједница је био да поред организовања наставе и обезбеђивања уџбеника, обезбиједимо и исхрану. У почетку смо за то користили залихе „Будванске ривијере“, БИП-а и хотела „Будве“, али смо знали да то не може бити доволно па смо се ангажовали на обезбеђењу дољинских количина хране. То смо успјели да обезбиједимо преко разних предузећа, која у првом реду имају пословне јединице на подручју наше општине, и посебно преко великих установа у Србији које иначе помажу избеглице, тако да смо ту добили одређене количине роба потребних за наредна 3-4 мјесеца, па у том периоду можемо несметано да водимо и неке друге активности, не бринући да ли ће дјеца из Пакраца имати храну. Такође, доста времена и труда је уложено да би обезбиједили одређене количине новца, јер ипак постоји нешто што је тим људима потребно преко онога што им ми обезбеђујемо смје-

(Наставак на 2. страни)

ПЛАЖЕ СУ БИЛЕ ПУНЕ АЛИ - КРАТКО

ПАД ТУРИСТИЧКОГ ПРОМЕТА

У периоду јануар-децембар 1991. године на подручју наше општине боравило је 192.820 туриста (35,43% мање него 1990. године) који су остварили 1.559.942 ноћења (-42,45%).

Домаћих туриста је било 180.085 (више 10,95% него 1990. године) и они су остварили 1.454.291 ноћење (+5,69%). Странаца је било неупоредиво мање – само 12.735 (-90,66%) а остварили су 105.651 ноћење (-92,08%).

Ово су званични подаци, мада се процјењује да је туриста било знатно више, посебно у „шпицу“ сезоне,

али је несумњиво да је политичка ситуација у земљи директно утицала на смањење броја туриста и на скраћивање сезоне и боравака туриста.

ОДЛУКОМ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ И РАДИО-БУДВА – ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ на сједници одржаној 22. новембра донијела је одлуку о организовању Јавног предузећа за информативну дјелатност у чијем ће саставу бити Приморске новине и Радио Будва. Дјелатност предузећа је припремање, производња и емитовање сопственог радио програма, учешће у припремању, производњи и емитовању заједничког програма локалних радио станица и Радија Црне Горе, размјене радио програма, архивирање и чување тонских записа, новинско-издавачка дјелатност...

Јавно предузеће за информативну дјелатност је, према донијетој Одлуци, дужна да своју дјелатност обавља на начин који омогућава истинито, благовремено, објективно и потпуно обавјештавање грађана о свим питањима која су од значаја за њихов живот и рад, афирмацију демократских принципа и односа, и подстицање научног, образног и културног стваралаштва.

Органи управљања у Предузећу су управни одбор, директор и главни и одговорни уредници.

Управни одбор има пет чланова које именује Скупштина општине, од којих су један представник Предузећа, два представника Скупштине општине и два члана из реда културних и јавних радника.

Директора Предузећа именује Управни одбор на основу јавног конкурса уз сагласност Скупштине општине. Главне и одговорне уреднике именује и разређава Скупштина општине.

У Предузећу се образује Програмски савјет који предлаже програмску концепцију предузећа, прати и анализира њено остваривање и о томе извјештава Управни одбор и Скупштину општине. Савјет има пет чланова, од којих три именује Скупштина општине, а два члана су радници Предузећа.

Скупштина општине даје сагласност на Статут и финансијски план Предузећа, разматра извјештаје о раду, даје претходну сагласност на статусне промјене и има друга права и обавезе сагласно Закону.

Средства за финансирање Јавног предузећа за информативну дјелатност обезбиђују се из буџета Општине и из сопствених прихода. Надзор над финансијским пословањем у дјелу који се саставља из општинског буџета вршиће општински орган управе надлежан за финансије, а надзор над извршавањем информативне функције од интереса за општину, вршиће орган управе надлежан за друштвене дјелатности.

(Наставак са 1. стране)

штјем и исхраном. И ту смо имали велики одзив и из наше општине и из Србије и из Црне Горе, и могли би се направити читави спискови приватних и друштвених фирми и појединача који су нам помогли новчано и у робама, посебно у школском прибору. Чини ми се да то засад јако добро функционише, успоставили смо један ред у тим објектима, цјелокупну организацију живота те дјече од поласка у школу, до повратка и ваннаставних активности, како би се та дјече што мање задржавала по собама. У школи су заједно са дјечом из наше општине да се не би осјећали одбаченим. Чини ми се да су се јако добро аклиматизовали, и да сад већ помагају заборављају страхоте рата средине из које су дошли, тако да можемо бити задовољни што смо доста организовано радили и радимо по питању збрињавања та дјече и њихових мајки. Комисија за то одређена се редовно састаје, одржава састанке сваке недеље, анализира све проблеме, недостатке појединачних роба, потребе, чак и појединачне... тако да засад то јако добро функционише. Ангажовали смо привремено и једног радника да ради конкретно на тим пословима. Робе нам нон-стоп стижу и води се рачуна о евидентирајућим прометом, и "Будвалска рибара", и "Монтенегроекспрес", су у изузетно тешкој ситуацији и уколико се овај период не испористи управо за власничку трансформацију, они ће бити неефикасни и неспособни у једном будућем периоду експанзије туризма који мора доћи. Данас је то тешко, зато што ми још не схватамо да ће наши хотели да буду нечији друго, туђи, да у њима има уједла неко други било из земље или из иностранства. Однос према приватном сектору се још није у пуној мјери промијенио и треба да прође један период кад ћemo са собом и у себи све рапчистити да је то један потпуно равноправан облик привређивања без обзира на својину. Данас је тешко говорити о томе колико ће успјешно преграти ово вријеме зато што великих алтернатива немамо осим туризма, угоститељства, и трговине. Кад је већ тако да за одређени пар година нећemo имати страсне туристе и да сезоне нећe трајати колико су раније трајале, 150-160 дана, морамо нешто урадити да користимо вријеме које се досад није користило, да надомјестимо тај недостатак страних гостију. У том смислу морамо понудити неке допунске предности дојаску туриста у Будву у зимском периоду.

стизу и води се рачуна с кондензијацијом и правилно дистрибуцији тих роба, плашећи се да не дође до каквих злоупотреба имајући нека искуства из земљотреса 1979. године.

● Велики број обvezника из наше општине је био, а многи су и сада, каратитви, и у пе-

су и сада на ратишту, и у периоду најжешћих сукоба сваки десети становник наше општине је носио војну униформу. Како оцењујете активности око мобилизације и бригу о борцима на ратишту и о њиховим породицама?

— Можемо бити задовољно одзивом војних обveznika из наше општине који је, према нашим сазнанима, највећи у Републици. Осим могућих појединачних испада, можемо бити задовољни и понашањем наших војника на самом фронту, јер су показали висок степен и моралне и војне оспособљености и стручности, и моралног односа према том рату, тако да можемо мирне душе рећи да су наши људи на један частан и војнички начин испунили своју обавезу од почетка до краја. Неки су добили и признања, редовно обилазили наше јединице, покушавали да надомјестимо оно што им тамо није било омогућено, било у храни, пажњи или слично. Покушали смо колико је то могуће да их умиримо бригом о њиховим породицама. Покушали смо то преко мјесних јединица, негдје се мање, негдје више успјело. Ипак, све у свemu можемо тиме бити задовољни.

● Рат још траје, наде за мир има час више, час мање, али живот мора тешти даље. Питање је како вратити људе на да кажемо, нормални колосјек, како их отргнути из вртлога неизвјесности, страха и стРЕПЊИ, за себе и најближе. Како покренути привреду, односно шта радити кад се на туризам не може рачунати као до избирања ратних сукоба у нашој земаљи?

— Ми немамо великих шанси за суштинску трансформацију привреде, али би овај период требали искористити за власничку трансформацију. Јер, у услугама може успјешно и ефикасно регистрирати једино приватна, односно мјешовита својина. Угоститељство мора, то је дефинитивно, прећи у мјешовито и приватно власништво и то у даљој трансформацији мора бити приоритетан задатак. С „Будванском ривијером“ се нешто кренуло, али ако би се на томестало, мислим да не би био постигнут

В.М.Станишић

И -СВЕТИ СТЕФАН" У РУКАМА ДИОНИЧАРА

„БУДВАНСКА РИВИЈЕРА“ – ДИОНИЧКО ДРУШТВО

НА оснивачкој скупштици одржаној 24. децембра одлучено је да се ХТП „Будванска ривијера“ од друштвеног трансформиса у дионичко друштво у мешовитој својини. Оснивачи су радници предузећа са удељом 1/3 по основу управљачких дионица које су стекли издвајањем из личних доходака 1990. године, Монтенегробанка д.д. са удељом 1/3 по основу конверзије кредита у дионички улог, и Влада Републике Црне Горе та које са удељом 1/3 по основу уступљеног друштвеног капитала. Радници „Будванске ривијере“, Монтенегробанке и Влада РЦГ имају по основу управљачких дионица по 57.500.000 динара, што представља близу укупног капитала предузећа.

Оснивачка скупштина је именовала Управни одбор од шест чланова: представници „Будванске ривијере“ су Миљан Миљанић и Иво Арменко, представници Владе РЦГ Милка Љумовић и Љубиша Крговић, а представници Монтенегробанке Веселин Бабић и Велимир Влаховић. Управни одбор је за свог предсједника изабрао Веселина Бабића.

ПРЕКО ПЕТСТО ИЗБЈЕГЛИЦА

Према подацима Црвених крстова крајем године на подручју наше општине налазило се 516 изbjеглица из Хрватске. Од њих је 314 смјештено у објектима „Ривијера“ у Петровцу, „Будва“, БИП и „Могрен“ у Будви, а 202 су у приватним објек

јектима код родбине или грађана. Више од половине изbjеглица су дјеца школс-ког и предшколс-ог узраста.

изbjеглица су Срби, а остало Црногорци, Хрвати, Мусимани и други. Највише изbjеглица (око двије трећине) је из Пакраца и околине, а остали из Вуковара, Осијека, Винковаца, Двора на Уни, Дубровника...

ПОМОЋ ЗА ИЗБЛГИЦЕ И ПОРОДИЦЕ БОРАЦА

**ПРИКУПЉЕНО 3,18
МИЛИОНА ДИНАРА**

На рачуну број
20710-789-448 отвореном у
Скупштини општине за
прикупљање помоћи учени-
цима - избеглицама из Па-
краца до 31. децембра је
уплаћено 2.503.103,40 дина-
ра. Од тога грађани су
уплатили 225.792,30 динара,
радне орагнизације

1.449.200 динара, а радници
издавањем једнодневних
зарада 822.111,10 динара.
За трошкове исхране, смјес-
аштаја, набавке школског
прибора и индивидуалне
новчане помоћи исплаћено
је 1.850.000 динара.

Скупштини општине за прикупљање помоћи борцима у рату и њиховим породицама до 31. децембра је уплаћено 681.343,40 динара, а по критеријумима и одлукама Комисије резервисти- ма и за остале намјене исплаћено је 521.716,90 динара.

ПРЕНИЈЕТИ ПОСМРТНИ ОСТАЦИ СТРИЈЕЉАНИХ У БАРУ

НАКОН добијених сагласности скупштина општине Будва и Бар, 26. октобра су пренети посмртни остаци 79 Грбљана, Маињана и Будвана стријеланих у Бару 1944. године.

Посмртни остаци стријељаних се налазе на чувању у Саборној цркви Св. Петка у Будви где ће остати до завршетка изградње спомен-костурнице у порти Манастира Подластва. П

ријечима чланова Одбора за пренос посмртних остатака стријељаних у Бару, **Крста Борете и Марка Ивановића**, завршетак спомен-костурнице се очекује у мају 1992. године.

НА ДУБРОВАЧКОМ РАТИШТУ ИЗ ДАНА У ДАН

ТАКО, ВЕЋ НИКАКО

На дубровачком ратишту (док пишемо ове редове) у току је шеснаесто (по реду) – примирје. Колико ће оно бити увод у трајнији мир, а колико међувијеме да се хрватско оружници прегрупирају, појачају, опсекрење новим оружјем и муницијом – остаје да се види. Досад су свако примирје прекршили управо Туђманови бојовници и, по правилу, увијек је то било уз – жртве. Стога су многи који прате збивања на ратишту око Дубровника склони закључку да ни најновије примирје неће дуготрајати.

Засад је само једно извјесно: на положајима око древног града подно Срба, још поодавно „достигнутим”, налазе се војници и резервни састав ЈНА. Унутар градских зидина и неким насељима око самог Дубровника и даље се налазе гардији и муповци који су ту да би „бранили” Дубровник. Хладне зимске дане „грије” једине ватре која се „размјењује” након кратких предаха који су очигледно толико потребни паравојничима „лијепе њихове”.

Око Дубровника је све у знаку ишчекивања и неизвесности.

На ратиште дубровачко стигао сам последње седмице септембра. Оних дана када су се на тромећи три републике гомилале снаге МУП и ЗНГ. Када су ти (у то вријеме осиони) бојовници „нове демократије” иселавали мјештане Виталине и других конављанских села, припремајући се за

напад на војне објекте на Превлаци. На ту важну, изузетно значајну, стратешку тачку Боке и Црне Горе, на та врата „невјесте Јадрана”, од којих је клуч одмах након другог свјетског рата, послије најчуднијег „праћања” граница у нашој свеукупној историји, припао Хрватској.

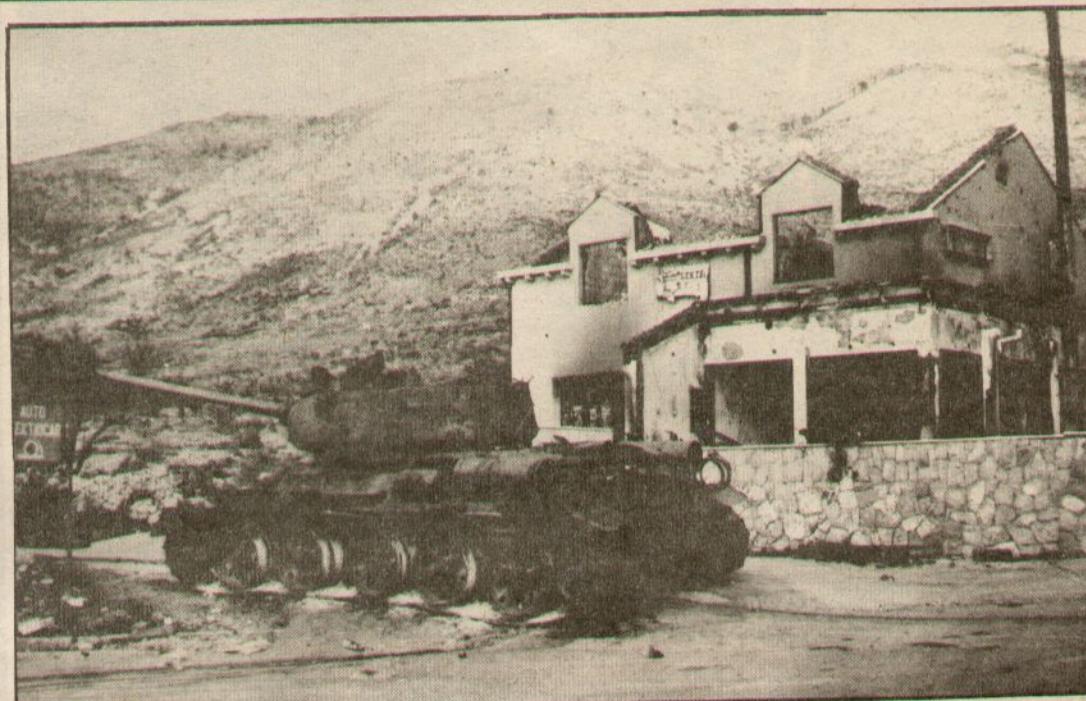
И послије дуготрајних припрема, усташе су запуцале 25. и 26. септембра из Виталине, према Превлаци. Нису помогла убеђивања војних власти да се окану тог посла, да се повуку и врате народ у своје домове. На те савјете, гардији и муповци, уз помоћ бјелосјејетских плаћеника, узвратили су још јаче.

И рат је почeo.

Припадници ЈНА су, како је то било и једино могуће, на ватру одговорили ватром. Са земље, с мора, с неба... И натјерили „шарену” војску на повлачење. Али само на кратко. Стигла је помоћ из Љубушког и других мјеста западне Херцеговине, из Хрватске. И настали су нови окршаји. Падали су редом Дебели бријег, Молунат, Груда, Тилипи... Војници ЈНА, којима су стигли упомоћ резервисти и добровољци из свих крајева Црне Горе, разбили су усташе. Нанијели им тешке губитке. При том имали и сами не имале губитке. Застала је војска на Звековици, изнад Цавтата. Ту је снаге ЈНА „затекло” примирје, које није дуго поштовано.

Но, срећом, убрзо је пао Цавтат. Без жртава, без поштовања.

Сада је све у знаку ишчекивања и неизвесности.

иједног испаљеног метка. Мјештани су тако одлучили, испало је да је то било најпаметније по њих, али, изгледа не и по Врховништво у Загребу које им тај „потез” никако не може оправдати. А потом опет битке. На нападе усташа, који су се у међувремену снабдјели бомбама, артиљеријским оружјем, војска одговара. Падају Обод, Плат, Купари, Дубац... војска заузима положаје на Бргату и

Жарковици. Дубровник је у окружењу. Слиједе маратонски преговори између представника дубровачких власти, ЈНА уз присуство мисија Европске заједнице које се мијењају сваке недеље. ЈНА је срочила своје предлоге у 11 тачака и предала их Дубровчанима, како би се успоставило трајно примирје на овом фронту.

Но, први и најважнији захтјев да усташе угаборене у Дубровнику предају оружје и напусте град – никако да дубровачки преговарачи прихвате. Пођу из Цавтата (тамо су преговори углавном вођени) с једним обећањем, а изјутра стижу с другим предлогом. Увелико ради линија Дубровник – Загреб,

и очигледно „главна централа” не пристаје на предлоге ЈНА. Примирја се потписује, усташе их крше, гину храбри борци Црне Горе, дакако још више и хрватски оружници. Воде се нове борбе за Босанку, Срб, Ријеку Дубровачку, Мокошице...

А онда дубровачке госпари, преговараче, замјењују Туђманови министри. Преговори не дају никакве резултате, потписује се након жестоких окршаја на Срб и погибије шесторице војника, шеснаесто примирје.

А понашање припадника ЈНА, било да су у питању активни војници или пак резервисти добровољци – то се мора истаћи – заслужује високу оцјену. Ни погибије – а било је доста – ни рањавања бројна, неизвјес-

ност, па и неки „промашаји” старјешина нису смањили висок борбени морал свих ратника из Црне Горе. О храбrosti и подвигима Никшићана, Мојковчана и Херцегновљана и осталих исписане су приче. Такође и о борцима из наше, будванске општине. А њих је на овом фронту својиме било и доста (кажу највише процентуално од свих општина у Југославији) и дозбих. Били су и храбри и вјешти. И онда када су у позадини „чистили” терен (што је један од најтежих задатака) и онда када су на првој борбеној линији (Звековица, Дубац, Бргат) ишчекивали нападе и одговарали на њих. Сријетао сам их свакодневно, од Дебелог бријега до Мокошице. О својим подвигима нису говорили. Чинили су то други. Скромни – а та врлина је масовно била из-

ражена код наших бораца – обично су говорили новинарима да им је добро, да могу издржати, да је мало, мало оних којима све ово тешко пада.

Борци Петровца, Светог Стефана и Будве су и даље на фронту. Заједно са осталим ратницима из Црне Горе. Чекају са запетим пушкама. И као запете пушке. А докле, то заиста нико не зна. Али сви знају да тако мора бити. Знају и зашто су ту (рекоше да ће одговорити када се врате онима који јавно иступају са „мишљењима” да им није јасно зашто је војска на дубровачком ратишту) и како треба да војују. То нису научили скоро – још од најранијег дјетињства су учени како се брани домаћина звана Црна Гора и Југославија. И богами, научени.

Саво ГРЕГОВИЋ

УДРУЖЕЊЕ „ДРУГ ДРУГУ“

ГРАЂАНИ ПОМАЖУ ГРАЂАНЕ

- Десеторица суграђана одлучила да организовано прикупља и расподјељује помоћ угроженим појединцима и породицама.

Почетком новембра десет наших суграђана, Никола Ђуричковић, Милорад Тодоровић, Крсто Лазовић, Љубо Брајић, Петар Зец, Сретан Грујичић, Вељко Маровић, Душан Љуковић, Ранко Павићевић и Радован Радоман, основали су Удружење грађана „Друг другу”, као добровољну, самосталну, социјалну и хуманитарну организацију засновану на принципима узајамности и непосредне бриге и старања о материјално угроженим појединцима и породицама у општини Будва.

Удружење „Друг другу“ ће прикупљати новчану и другу материјалну помоћ и на основу оствареног увида у материјалне прилике грађана и породица, пружати помоћ онима којима је најпотребнија. При томе Удружење ће сарађивати са другим хуманитарним организацијама и удружењима.

Чланови удружења „Друг другу“ могу бити сви грађани и организације који, у зависности од могућности, дају новчани прилог Удружењу. За грађане тај износ не може бити мањи од 1.000 динара, а за организације од 5.000 динара.

Удружењем управља Одбор од пет чланова, а за предсједника је изабран Никола Ђуричковић.

ЗАШТО КАСНИМО?

Због неријешеног питања финансирања и створења дугова „Приморске новине“ нијесу излазиле од краја јула. Дес дугова (за штампање листа) је измирен крајем године и тако смо добили „визу“ за штампање следећег броја.

Свесни смо да је велика штета што „Приморске новине“ нијесу излазиле баш у овом, и за нашу општину, најтежем периоду, и да је једним бројем немогуће „покрити“ и оставити адекватни писани траг о свим значајним догађајима, али овај наш (не)успјије покушај треба да буде и опомена свим (не)одговорним који нијесу створили минималне услове за излажење листа.

Вјерујемо да ће се организовањем Јавног предузећа за информативну дјелатност коначно дефинисати статус и створити неопходни услови за редовно излажење „Приморских новина“ и да ће се тако обиљежити 20 година овог, вашег и нашег, листа.

Редакција

НА ДУБРОВАЧКОМ РАТИШТУ ПОГИНОУ ПЕТАР МЕДИГОВИЋ

СМРТ ИЗ ЗАСЈЕДЕ

Тринаesti октобар је заиста био несрћан дан за Петра Медиговића, тридесетогодишњег резервисту ВП Кумбор који је убијен мучки, из засједе, за вријеме примирја у мјесту Груда. Изненадна вјест о погибији храброг Петра, оца двоје дјече, храниоца по родице, вриједног радника „Монтенегроекспреса”, болно је примљена у његовој породици, братству Медиговићи, Петровцу, нацији општини, његовом колективу, међу друговима на фронту.

Петар Савов Медиговић је уз највише војне почести сахрањен 16. октобра на породичном гробљу у селу Медиговићи.

— Ових дана крвави крш црногорски, крваре наша срца, крваре рањене душе сваког поштеног грађанина наше домовине — рекао је капетан корвејте Петар Краљевић, опраштајући се у име Југословенске народне армије од погинулог војника Петра Медиговића — Крваре у борби која нам је најметнута од стране мрачног и подмуклог непријатеља усташких борбеника и солдатеске који настоје да овај честити народ у црно и тугу завију. На многа врата закуца њихова проклета рука, а у многе домаће коб зла судбине донесоше.

— Тако јуће урадиши и са честитим домом Сава Медиговића и отроште из родитељског, братског и родбинског загрђаја њиховог драгог и племенитог Петра, нашег храброг саборца и примјерног војника, а данас окнујеши на овом тужном скупу, скрхани болом, испраћамо га на вјечни починак.

Опраштајући се од погинулог војника капетан Краљевић је истакао да његове скромне ријечи немају доволно снаге да изразе дубину бола за младим и храбрим војником и не заборавним другом и да — народ овог поносног краја зна и да ће знати да цијени, чува и сачува од заборава патриотски чин и прогнуће за идеале слободе.

— Породица Медиговић се листом одзвала нашем пози-

ву да брани слободу и част ове земље. У редовима ЈНА у нашој јединици јуче се борило 14 војника и официра овог храброг племена, а данас тринаест — рекао је капетан корвејте Петар Краљевић, обраћајући се ожалошћеној породици. Очинске, мајчинске, братске, сестринске, родбинске, дјечје, другарске и пријатељске сузе тешко је не пустити у овим тренуцима бола и туте за изгубљеним младим животом. Ваш губитак је ненадокнадив. Нека вам утјеха буде да је ваш и наш Петар дао живот на најчаснији начин у борби за слободу и добробит свих нас. Утјеху ћете свакако наћи и у његовој дјеци којима ће тешко бити надокнадити очеву љубав. И ми Петрови другови потрудићемо се да ублажимо бол и туту породици иако смо свјесни чињенице да ће то бити тешко.

У име општине Будва и њених грађана од погинулог војника Петра Медиговића опростио се Мирослав Ивановић, предсједник Скупштине општине Будва:

„У нади и страху пролази дан за даном. У кошмарним сновијењима ишчекујемо вјест о смрти оца, сина, брата. Живимо у болу и ишчекујемо бол. Хоће ли се вратити наши војници? Хоће ли се мир вратити у наше домове? Хоће ли се весели младићи поново забављати нашим улицама? Вјероватно да ће.

У једној кући испод брда, до му Сава Медиговић, мир и спокој се дugo, бескрајно дugo неће вратити. Погинуо је Петар Савов Медиговић, син и отац, супруг и брат, погинуо је млади ратник. Иако је овај рат безуман, његова смрт је велика као оне његових предака из 1914. и 1941. године, велика као оне са Пљеваља и Вилића Гувна, Велика као што је велика душа овог народа. Тридесет и једна му је, а још се није живота најживио, рада нарадио, дјеце нагледао, пута напутовао, још се, ето, није ни пушака напуцаш.

Поново невски проспекти и мостови Мира барају недошљани нови наших младића. Поново жене у црно, поново крв и поново сузе. Поново лек одјекује паштровским брдима. Паштровићи су овог вијека навикли на то, као што су Медиговићи навикли на умирање за домовину, њену част и слободу. Научили су да гину у витешким борбама и од витешских противника и ратника и зато је ова смрт тежа од свих. С леђа, тихо, некаквим новим оружјем, неко ко није ни ратник ни војник, зауставио је један живот. И ако је рат то не приличи човјеку, и у рату је човјек знао остати човјеком. С таквим противницима нити знамо, нити умијемо да ратујемо, такве смо уништавали презиром.

Као што се на висовима плашина далеко у бесплућу рађа цвијет невјероватне љепоте, рунолист, тако се и у сиромашној и честитој пролетерској породици Сава Медиговића могло родити само оно највредније, част, поштење и рад, а то је оно што су једино са собом из куће понијели његови синови.

Вријеме ће пролазити, смјењиваће се кипа и сунце, јесени и зиме, вратиће се мир, Петрова дјеца ће расти... Једно је сигурно, препознавамо их по њиховом оцу, а и тада у оку старог Сава Медиговића искриће она иста суза која се ту зауставила оног дрна, оне вечери, када је сазнао за Петрову смрт.

Молим вас да само један миг нутимо и не говоримо ништа и да мислимо на Петрову дјецу и сву ону другу дјецу којима је неко украо сан.

Хвала ти и слава млади ратниче и као што си сваке вечери ишао на починак уморан од напорног и поштеног рада почивај мирно".

У име породице и братства Медиговића од погинулог војника Петра опростио се Војник Медиговић.

ЧЕДО ЈЕЛУШИЋ, КОМАНДАНТ ШТАБА ТО

КОНСОЛИДОВАЛИ СМО РЕДОВЕ

Средином јула када је дошло до погоршања међународних односа у земљи Штаб Територијалне одbrane општине Будва пришао је посљедњим припремама свих ратних јединица. Кроз обуку на Скочићевојци и другим теренима припадници ТО су добили посљедњу упутство од својих старијина како да се попуштају код првог ратног крштења. Морал свих припадника био је на висини, а крајем августа добили смо наређење од претпостављене команде да треба очекивати мобилизацију готово свих наших сastava. Јединице ТО су мобилисane 30. септембра да би се 4. октобра нашле на дубровачком ратишту.

Овако о уводу у ватreno крштење Територијалне одbrane наше општине говори потпуковник Чедо Јелушић, командант Штаба ТО. А како је, заправо, било то ратно крштење?

— Први сусрет са погинулим и рањеним борцима негативно се одразио на морал једног броја обveznika TO. Но, како су ратна дејства одјицала почетна криза је пролазила. Истина, Одред Територијалне одbrane је добио веома сложен задатак да демонстријом сile држи у окружењу Звекавицу, Обод и готово све до Плате. На расположење једног броја припадника TO негативно су се одразиле и временске (не)прилике и лоши терен који није пружао минималну сигурност за одбрану. Један број припадника Одреда TO због објективних разлога (године старости, здравствено стање) није могао издржати све физичке напоре, али било је и оних других који су се на разне начине довијали и успјели избjeни обавезе на фронту. Због свега тога наше 15-дневно учешће на ратишту у Звекавици и Ободу било је и право „чистилиште“ Одреда, а након пада Цавтата јединица је добила заслужни одмор од неколико дана.

ПРИЗНАЊА

Послије пада Цавтата и села Обод, у чијем је освајању учествовао и Одред територијалне одbrane Будва, командант Тактичке групе генерал-мајор Бранко Станковић од свих јединица истакао је и похвалио Одред TO Будва и јединицу мајора Срба Здравковића која је давала ватрену подршку.

Поводом 22. децембра — Дана Југословенске народне армије, за успјешно ангажовање TO Будва на дубровачком ратишту Републички штаб Територијалне одbrane Црне Горе додијелио је Малу плакету TO Одреду територијалне одbrane Budva.

— Шта је Штаб TO предузeo након првих ратних искустава?

— Ту паузу Штаб Територијалне одbrane је искористио за консолидовање редова у Одреду и избори се да се на фронт шаље јединица јачине чете што одговара свим припадницима. Овим потезом Одред се ослободио многих проблема који су га пратили, тако да сада, између остalog, никоме на положај око Дубровника не пада на памет да прозива раднике који се брину о исхрани и води, а што је за поједине док смо били на Звекавици била главна преокупација. Сада јебитно на дубровачком ратишту сачувати главу а све друго је споредно.

— Територијалце на фронту су „гађале“ и разне приче и гласине?

— Морам и овог пута да изразим своје чуђење на попуштање једног броја грађана наше општине који су насјели причама појединих припадника Одреда који нијесу бирали средства и начин како да што више мрља баџе на своје старијине који су од првог дана па и тада и сада, били над њиховим судбинама. Отровне стријеле које су долазиле од појединих грађана теже су нам падале од оних који су слали Туђманови бојовници.

— Учешће на фронту је проузроковало и рањавање и повређивања бораца?

— Сви смо више него срећни што до сада нијесмо имали ниједног погинулог друга. Имали смо четири рањавања и два самопаљавања. Један број припадника добио је теже повреде приликом пада. Било је и неколико тежих нервних стресова што је и нормално у ратним условима, односно у вријеме извођења борбних дејстава. У посљедњим борбеним дејствима рањени су Марко Божовић, Ђуро Рафаиловић и Јарко Калезин, а у једној акцији су повријеђени Небојша Божовић и Предрага Раичевић.

— Пуцало се на ратишту, али и по повратку са ратишта?

— Шенлучење оружју није, ето, мимоишљо ни општину Budva. И поред свих настојања нијесмо успјели спријечити ту појаву. Требало је да прође доста времена па да људи схвате да то ниче не води.

— Грађани су доста замјерили због пуцњаве по повратку са ратишта али су, с друге стране, поздравили и одлуку да се настоји избjeни славе војних обveznika — јединица на фронт?

— Вриједно је истаћи да је команда Одреда TO, и не само она, већ један број наших припадника, поштио да сада један број наших војника — јединица који још нијесу оформили породицу. Дирљиво је казати да је један број њихових другова изразио спремност да умјесто јединица они иду у прве борбене редове. Ти примјери заслужују пажњу. Исто тако треба истаћи да имамо један број јединица који не желе да искористе ту могућност већ иду са својим другима на ратиште, и то не у једну него у дviјe смјене.

— На крају, како ће се даље ангажовати Територијална одбрана наше општине на ратишту?

Даље ангажовање TO је тешко предвидјети и све ће зависити од ратних дејстава.

В.М. Станишић

АВГУСТ-ДЕЦЕМБАР 1991.

СУСРЕТ СА ИЗБЈЕГЛОМ ДЈЕЦОМ ИЗ СЛАВОНИЈЕ

НАДАЈУ СЕ МИРУ, АЛИ НЕ ПОД ШАХОВНИЦОМ

Прве избеглице из града братима-Пакраца у нашу општину су пристигле организовано 5. октобра.

- Ова дјеца са мајкама (али и нека и без мајки) су се налазила све до доласка у Будву у земунцима и брвнарама Папука, Псувња и Билогоре, односно на потезу од Кусонија преко Бучја до Каменског. У Будви смо, заиста срдечно дочекани, каже Ђорђе Марковић, координатор између општинских власти и избеглица.

Дјецу и мајке из Пакраца од Нове Тополе, недалеко од Босанске Грађине куле довезли модерни аутобуси „Монтенегроекспрес“, а у име наше општине прихватио је Еуро Радановић.

- Све до Нове Тополе ишли смо у пратњи окlopних јединица ЈНА. Прошли смо Окучане, Косовац и Дубовац, где су се тада и сада водиле одлучујуће борбе против усташа. Трагови борби били су изузетно видљиви. Куће су спаљене или разрушене. Мост преко Струге између Нове Вароши и Старе

Градишке је порушен од стране Туђманове гарде, додаје Драган Грозница, који је окупио ову дјецу и мајке под веома тешким околностима, јер је у том дијелу Хрватске рат и те како бијесни.

Драгиња Милиновић из села Кујни код Славонске Пожеге је дошла са два синчића, Миланом (4) и Младеном (6):

- Тешко је замислити, послије толико дана и ноћи проведених по избегловима, да поново спавамо у миру. Надам се да ће се опет мир вратити у Славонију, али не под Туђмановом шаховницом.

Јованка Тарбук из Пакраца је са сином Гораном (16) и кћерком Горанком (11):

- Одлазак нам је тешко пао. Муж, Милан је на ратишту у околини Пакраца. Хвала Будви што нас је овако лијепо прихватила. Ово никада не смијемо заборавити.

Наташа (11) и Слободанка (13) Релић, сестре из села Бранешчићи, општина Пакрац, стигли су без родитеља:

- Отац нам је на фронту, а

мајка је остала да храни стоку. Знате и сами да нам је тешко, али у школи нам је лакше, јер морамо доста времена и над књигом да проведемо.

И тринаестогодишњем Саши Грубишићу из Пакраца су сви остали код „куће“:

- Тата и брат који има 25 година су на ратишту. И мајка је са њима. Био сам врлодобара ћак. Надам се да ћу тај успех и у Будви поновити.

Данијела Кличковић има само десет година. Сама је стигла у Будву:

- И тата и мама су остали да се боре. Када наша војска побиједи, онда ћemo се и ми вратити.

Далиборка (14) и Далибор (8) Ширац из Пакраца, такође су дошли без оба родитеља:

- Хвала свима. У Будви је заиста лијепо. Мирно је. Али, првих дана и овде смо слушали велику пукњаву. Старији су нас због тога смиривали. Рекли су нам, да добровољци Будве крећу на ратиште према Дубровнику, такође против

усташа, а и да је такав обичај у Црној Гори, да се испаљивањем хитца обиљежава полазак. Запамтићу и причаћу, када се вратимо у Пакрац, рекла је Далиборка.

У Будви су са групом дјеце и мајки из Пакраца стигли и Миленко (10) и његов брат Младен (10) из Борова Насеља.

На љетњем школском распусту отишли су код баке Ане Малинић у Пакрац. Када се у августу заратило морали смо сви у збјег у село Драговићи на обронку Папука. Тата и мама се и даље боре у Боровом Насељу. Навијам за Црвену звезду. Када су Туђманови хадезеовци дошли на власт мојој школи која је носила име „Братство и јединство“ промијенили су име у „Алојзије Степинац“. А тај Степинац је највиши са Антом Павелићем доноси несрће мом, српском народу. То жалим и никада нећу заборавити.

У Будви је и Милена Шимић (29) из Славонске

Пожеге са кћерком Татјаном (8), Александра Грлића (12) са братом Николом (9) без мајке и тате:

- Тата је одавно у рововима на фронту, а мајка је била дојпутовала са нама, али се морала вратити, у глас кажу Александра и Никола.

Још смо разговарали са Радом Грозницом која је стигла са малом Андријаном (2) из села Сажије код Славонске Пожеге, затим малом Здравком Томић (12) из истог села...

Дјеца избеглице из Славоније су кренула у школе: основне „Стефан Митров Јубишић“ у Будви и „Мирко Срзентић“ у Петровцу на мору, а они старији у Средњу школу „Данило Киш“.

Нијесу се основала посебна одјељења, већ су у разредима са дјеци из Будве, Бечића, Петровца и Светог Стефана. Нијесу формирана нова одјељења на радост младих из Славоније, али и наших дјечица и дјечака.

С.Паповић

УПОСЈЕТИ РАТНИЦИМА

ПОЧЕЛО јЕ ОД ПРЕВЛАКЕ

То јутро никада нећу заборавити. Пут нас је водио уз брдо Кобилица изнад Превлаке, а на врху су се чули рафални пуцњави. У друштву смо са делегацијом општине Општине и Извршног одбора Мирославом Ивановићем и Марком Медиговићем. Наш домаћин је капетан Раде Грговић, задужен за морално политичко васпитање. Треба савладати огромну висинску разлику до самог положаја. Пуцњави као да су бивали све ближи. Док се пењемо, размишљам, да ли је могуће да је ријеч о правом рату.

- „Морал је на завидној висини, прича Раде Грговић,

војници су борбено обучени и могу извршити сваки постављени задатак. Најважније је да су сви добро и здраво и то треба поручити њиховим родитељима.

На положају сријећемо и војника Душана Зеновића који је кратко поручио да нема разлога за забринутост, а да ће на положајима остати са својим друговима све док буде требало. На скакодневну пуцњаву с хrvatske стране просто смо навикили, каже Душан уз напомену да им се жестоко узвраћа.

Поздравили смо се и са старјешином ратне јединице, капетаном Лазом Медиговићем

који нам уз добродошлицу скреће пажњу на обазривост јер опасност од Туђманових снајпериста стално врећа. Ту су и војници Славен Колјанић, Зоран Павићевић, Митар Кентера, Симо Ђурашевић, Драган Ковачевић, Илија Медиговић.

- Нашу јединицу краси дружарство, а то је у рату посебно важно. Драго нам је што нас често посјете наши најближи, јер нас тај осјећај дирне и драго нам је што нисмо заборављени, каже Симо Ђурашевић.

Славен Колјанић нам прича како је у почетку било мало неуobičajeno dok се нису на-

викли. Посебно истиче дружарство што се одражава на морал у јединици.

Иако му је двадесет двије гходине, Зоран Павићевић је раме уз раме са својим старијим сaborцима. Користи прилику да поздрави своје куће, док Илија Медиговић поручује свима у Будви да је њихова трећа чета, тренер батаљона спремна те да се ни једног тренутка неће повући пред агресијом хrvatskih orужnika.

Разговарао сам тога дана на положају са предсједником Скупштине општине Мирославом Ивановићем. „Моји утицији су фасцинирајући, с обзиром на услове у којима се на-

лазе ти момци. Посебно импресионира спремност и расположење да чувају и очувају ову државу, безбедност и мир ових грађана. Ми смо често међу нашим војницима и драго ми је што су добро и што командни кадар оружаних снага ЈНА, води рачуна о сваком човјеку“.

Када је ватра мало утихнула, запитао сам предсједника општинске владе Марка Медиговића, како му је изгледао овај мучни, ратни дан.

- „Истакао бих високи морал наших момака. То су наши прави представници који се налазе на правим мјестима. Да нас сам био у прилици да дијелим макар дио тог тренутка у часу када до мало час су на педесет, сто метара око нас падаје минобацачке гранате.

Р. Павићевић

брана православља и отаџбине, каже Раде Јовановић из Будве.

„Ко побјегне са Баније, Црногора више није,“ почиње пјесма у добровољачкој јединици, а ја користим прилику да попрочим са Пером Франетом који је овде са својим друкарима и сутрајчанима.

- „Осјећам се изванредно, каже. Мени су на фронту син, синовци и сви моји рођаци. Нисам хтio да сједим кући већ да се борим скупа с њима про-

тив заједничког непријатеља. Циљ је, ваљда, сима јасан: то је борба против фашизма и спасавање Срба који се тренутно поново уништавају и над њима се врши геноцид“.

Храбре добровољце тога дана поздравио је и предсједник Скупштине општине Будва Мирослав Ивановић који је између осталог истакао да се одлази у борбу за праву ствар, а то је да заштите човјека, и нејачи.

Ранко Павићевић

НА ФРОНТ БЕЗ ПОЗИВА

ДОБРОВОЉАЦ ТИМ СЕ ДИЧИМ

Поред великог броја бораца који се налазе у својим ратним јединицама и јединици територијалне одbrane, деветог новембра 55 добровољаца из будванске општине у саставу бригаде добровољаца из Црне Горе отпуштало је на фронт.

Посјетили смо их дан уочи њиховог полaska у касарни „Маршал Тито“ у Титограду где су обављали последње припреме пред извршавање ове свете дужности. Поводом одласка на ратиште, тога дана добровољце из наше општине, посјетили су делегације Општинског одбора СУБНОР-а и Скупштине општине и по обичној одријели им поклоне за срећan put. Било је примјетно да су били обрађовани посјетом, а у разговору са њима била је присутна одлучност да бране Југославију.

- Јаиво сам се као добровољац да брамим отаџбину од фашизма, рекао нам је Новак Радовић из Ластве Грбашке. Надам се да ћemo то зло сломити. Међу добровољцима смо сре-

ли и Влада Тичића који нам је о мотивима одласка рекао: - То је одраз цјелокупног стања у земљи, а ту је и наша традиција коју настављамо.

Слободан Ласића, радник Будванске банке поручује да му је основни циљ одбрана државе која се мора одбранити од усташа“.

Сријећемо и Милорада Радоњића који каже да су сви пошли да добровољно бране отаџбину - Југославију. Наш је циљ јасан и учинићемо све да га остваримо како би живјели боље“.

Слична је порука и Ника Круте који нам прича да ни од једног од његових другова нема колебања. Не знамо где идемо, али нас то не брине, јер знам да ћemo се борити против непријатеља“.

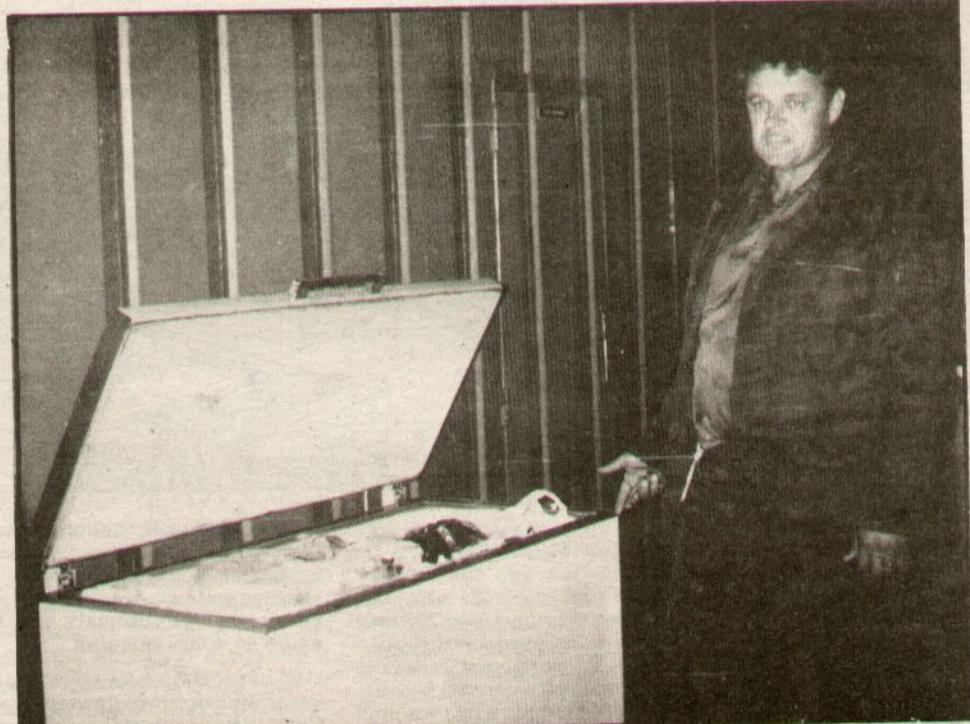
„Више нијесам могао да гледам што се све дешава поготово на ратишту близу Дубровника. Где год је потребно, спреман сам да идем“, говори Константино Марковић, док Милан Во-

ПОВРАТАК С ЧИШЋЕЊА ТЕРЕНА: БАТО ТЕОДОРОВИЋ, РАДОШ ЧЛОВОВИЋ И ПЕТАР СТОЈАНОВИЋ С НАЂЕНОМ УНИФОРМОМ ОСХ

БУРО ЧУПИЋ, НИКОЛА КНЕЖЕВИЋ, И ВОЈО ДУЛЕТИЋ У РАТНОЈ КУХИЊИ

НИКОЛА ЗЕЦ: НАШЛИ СМО ПУНЕ ЗАМРЗИВАЧЕ

На путу од Дебелог бријега до Цавтата нализимо на неколико убицајених контрола од стране припадника наших оружаних снага. Улазимо у место Звековица изнад

Цавтата које је потпуно порушен и спаљено. Питање је да ли је остала неопштећена макар једна кућа. Поред пута спаљени тенк ЈНА. Лијево испод нас

Цавтат који је остао неопштећен у ратним сукобима. У рејону Плат усташе су приликом повлачења срушили дио магистралног пута. Наши борци су урадили помоћни којим се сада саобраћа. Испред нас Купари, а неких четири пет километара даље Дубровник.

„Море буди на пријему. Море разумјело. Лишће разумјело“. На овај начин је на рејону Плат преносио поруке својим саобрцима члан Територијалне одбране Будве **Бато Теододровић** приликом нашег првог сусрета са нашим територијалцима.

„Све добро функционише рекао нам је, проблема нема и поздравите све у Будви“. Неколико корака даље за кукињским столом срели смо **Ђура Чупића** како спрavlja војнички пасуљ. Приликом поздрава рекао нам је да би волио да се све ово што прије заврши на добробит свих нас. Слична порука била је и његовог колеге **Николе Кнежевића**.

Који минут касније са задатка се вратила група коју су сачињавали **Гојко Божковић**, **Андира Митровић** и **Милорад Кривокапић**. Враћали су се са претраживања терена, што с обзиром на сву перфидност Туђманових борбеника није лак посао. Понашали су дио опреме муповаца и добро знаног наоружања.

— Другарство је на високом нивоу каже Светислав Станишић. Ево нас на месту где су се до скоро налазиле усташе које су далеко протјеране. Проблема нема и ускоро ћемо се вратити кући.

О сукобу са муповцима причали су нам митраљезац **Родољуб Унковић** и **Војин Медиговић** из Петровца тврдећи да је ова јединица способна и за најтеже задатке.

За **Муја Аликавазовића** су нам територијалци рекли да је један од највред-

нијих у јединици, а он нам је то појашњавао како је навикао да ради, те да му је напложају лијепо са својим друговима.

Сусрет са нама користе и **Драган Кустудић** и **Радомир Бечић** да поздраве своје куће, док нам **Слободан Ђетковић** прича о томе како су у једној акцији пронашли прави арсенал непријатељског оружја.

Општински инспектор **Предраг Ђољевић** прича о другарству у јединици, о томе како је пронашао много муниције и ловачку пушку коју ће задржати као ратни плијен када се врати у Будву.

Од првог дана са нашим територијалцима је и доктор **Живадин Петровић** који свакодневно води рачуна о здрављу људи. Не скрива задовољство здравственим стањем бораца, њихов сјајан однос међу собом, али и наду да ће се све ово ускоро завршити.

Из подножја брда Плат које се налази на самој обали мора, пут нас даље води ка његовом врху, где се налази преостали дио јејиднице наших територијалаца.

Како и цјелим путем пролазимо кроз праву пустош коју рат оставља за собом. Порушене и спаљене куће, разлупана аута, мноштво барикада и остатака муниције разних калибара.

На многим кућама и саобраћајним знацима црно исписани знаци „У“.

И ево нас међу нашим борцима који надгледају рејон од Купара ка Цавтату. Одавде са овог брда, неколико километара удаљен види се и древни Дубровник. Обалом мора крстаре ратни бродови ЈНА.

Дочекује нас **Милан Лучић** појашњавајући њихов задатак и завидан морал у јединици. Рече како је на овим положајима други пут, или изражава жељу да ће то направити ако буде требало и трећи, четврти и кад год то буде требало у одбрани домовине од фашизма.

На крају се опроштамо од ових храбрих и одважних бораца одлазећи у пратњи нашег домаћина команданта јединице потпуковника Чеда Јелушића.

Текст
Ранко Павићевић
Фотографије:
Васо М. Станишић

НЕДА

након
шту и оби
Ободд, З
дрома Ти
риска је
својих дје
те.

Доче
срдечно,
дешава у
За в
јељења,
зали да је
ника Ту
смо га и
налазе у
— Ни
сим гдје
го када м
пријатељ
но преко
На п
јек нађе

БОКО

НА РАТИШУ

ОГРЕШИВИ АРТИЉЕРЦИ

једолдневног боравка на ратишту мјета Дубац, Купари, Плат, кавица, срватили смо до аеродрома, где се налазила артиљерија из Будве која је приликом става постигла одличне резултате.

и су нас као прави борци – стајући за своје и све оно што се дјеви.

андира другог топовског одреда **Иванчића**, сви су нам као годио највише циљева припадали нових формација. Потражили сушли до самог положаја где се дјечији топови.

да нисам био у прилици да видим „моја“ граната, али ми је драшко споштиле да је погођен циљ несвих дана испалили смо сигурно љаду граната, каже Иванчић. Ње, како то изгледа када се човјектлогу рата, Драшко каже: ну-

жда закон мијења. Сви смо ми из почетка били на неки начин збуњени, али сада више нисмо. Ваљда се човјек навикне, каже он. Када се вратите, поздравите ми жену и дјецу.

Поред свог топа упознајемо и **Саву Медиговића** који нам прича како су он и његови артиљерији до сада промијенили осам положаја.

– Добро је каже Медиговић што смо добро гађали, а то по ријечима наших старјешина најбоље осјетио непријатељ. Било је доста напорно, али је међу нама добро другарство и све проблеме успјешно решавамо.

Питали смо ове младе борце, шта мисле о примирју које се углавном не пошtuјe. Сумњиво су одмахнули рукама и казали да се хрватској страни никада не може вјерovati. Много тога има нејасно, кажу. „Зарније вреднији један људски живот него цио Дубровник, пита се Драшко?“

ШТА КАЖУ ЗАРОБЉЕНИЦИ?

Приликом посјете нашој јединици Територијалне одбране у Плату, искористили смо прилику да поразговарамо и са тројицом заробљеника из Хрватске.

– Шта значи бити заробљеник у овим околностима, упитали смо Чеда Лукшића који са својим колегама ради на одржавању хидроелектране у Плату, одакле се Дубровник напаја струјом?

– Ми смо оvdje под присмотром људи који су јако добри. Нико нас и е првоцира и ми немамо никаквих примједби. Изненађени смо. На неки начин може се рећи да се дружимо.

На пitanje, даљи је морало доћи до свега овога, Лукшић каже да никако није а да је неколико људи све закувало. Сада највише испашта онај ко је најмање крив.

Сличног мишљења је и **Винко Баздан** који у електрани ради као

стројар. – „Са овим сам изненађен и све нам је ово било најмање потребно, свима скупа. Овако, материјална средства су уништена, људски односи су поремећени и требаће времена, мuke и стрпљења да се све врати на своје место. За све то требаће много времена, рада, и љубави.“

Интересантна је такође прича **Ива Баздана** који прије свега истиче више него коректан однос наших војника говорећи да су они добри и са њима поступају веома хумано.

– „То нема везе са причама о које су нам говорили прије овога рата. А причали су нам да немо најни на четнике који ако ухвате раде свашта. Међутим, од тога није било ништа, јер је ријеч о веома коректним људима и не бих могао наћи никакве примједбе за такву војску.“

БОЖО БЕРГМАН: ОСТАО САМ НА СВОМ ПРАГУ

Овога пута старог Божа Бергмана нијесмо срели на будванској пијаци, већ испред његове куће у селу Мочићи, надомак аеродрома Ђилипи. Дочекао нас је веома срдечно уз позив да будемо његови гости у кући. Искористио сам прилику да ми исприча како је он доживио рат око Ђилипа.

– „Моја је кућа свега 30 метара од магистрале. Био сам пред њом када су нашли тенкови. Размишљао сам да их дочекам са заставом јер су то тенкови наше армије. Ја нисам бежао из моје куће, као комшије. Остао сам на свом прагу, на свом огњишту и сачували смо и нашу и дјелом њихове куће.“

– Све ово доживио сам врло тешко, наставља Божо. Ја сам прошао други свјетски рат и нисам се надао да се ово може десити. Након сукоба у мојој кући су три пута вођени преговори и то ми је мило. Кућа је мало оштећена али у комшији има много горих. Имам шездесет и пет година, мора се живјети даље, а надам се да ће ипак после свега бити боље.“

МАН С НАШИМ УРЕДНИКОМ

У ПОСЈЕТИ РАЊЕНИЦИМА

СРЕЋНЕ ВАМ РАНЕ ЈУНАЦИ

Девети новембар 1991. године припадници јединице територијалне одбране наше општине дуго ће памтити. Тога дана у жестоком окршају са усташким снагама надомак Дубровника повријеђена су два бораца ове јединице: Предраг Раичевић и Небојша Божовић.

Сјутрадан смо их посјетили у Војној болници у Мељинама и (нијесу били теже повријеђени) попрчали са њима о свему што се десило.

— Ми смо кренули од Дубца путем према Дубровнику и после два километра смо стigli до табле хотела „Белведер“. На једној кривини смо застали и заузели положај. Поред тенка, било је нас десет. Након изјесног времена настало је јака патља и ми смо се морали

повући. Ја и друг Раичевић смо били највисочије на положају. Приликом повлачења, стално смо били под палјбом минобацача и снајпера и једни спас био нам је да скачемо са стијена на пут. То је била висина од четири до пет метара. Доље су нас чекали наши другари и командир Слободан Парапић који су отварали ватру и штитили нас. Након скока смо били јако угрувани и повријеђени. Но, некако смо устали и покушали да дођемо до њих. Било је јако тешко. Али, на пола пута срео нас је Мина Митровић са Светог Стефана који је са војним возилом, које је узео од једног војника притекао у помоћ баш у тренутку када сам био изгубио снажност.

Ранко Павићевић

похвалу. Срећом, нијесу тешке повреде и ево нас у Мељинама где се опорављамо — причао нам је Небојша.

Слично нам говори и Предраг.

— Када сам кренуо са Божовићем, почела је жестока снајперска ватра. Касније и ми смо се свуда око нас. Када смо одлучили да скачемо са висине од пет метара ја сам имао са собом пет бомби и око пет стотина метака као и комплетну опрему. Када сам пао на пут више нисма могао да се крећем. Иако повријеђен, мој друг Небојша ме је носио неких стотину метара. Потом су ме прихватили остали другови и носили даље, све до доласка друга Митровића који нам је, може се рећи, спасио живот.

Ранко Павићевић

УПЛАЋЕНА СРЕДСТВА ЗА ПОМОЋ БОРЦИМА У РАТУ И ЊИХОВИМ ПОРОДИЦАМА

На рачун број 20710-789-469, Помоћ борцима у рату и њиховим породицама уплатили су: Милорад Драговић, Будва, 2.000, радници Експозитуре СДК Будва 6.529,50 динара, Душан Б. Божовић Будва, 10.000, радници Органа управе и служби СО Будва 51.700, радници Омладинског сервиса „13. јул“ Будва 4.757, Савез удружења бораца народно-ослободилачког рата Будва 200.000, Вељко Шољага, Беччићи, 2.000, Јово М. Лијешевић 5.000, Јоке Лучић 5.000, Рајко Пајковић 5.000, Мирко Ј. Станишић 2.000, Рако Радоњић 2.000, Јубо Ј. Марковић 1.000, Миливоје Бојанић 1.000, Јоко Јовић 500, Илија Радуловић 1.000, Нико Радуловић 1.000, Слободан Марковић 500, Јован Стојановић 1.000, Милорад Тодоровић 1.000, Радојка Јовановић 1.000, Миладин Милићевић 1.000, Чедо Вујачић 500, Владимира Марковић 1.000, Јоко Алексић 500, Ратко Будимир 1.000, Вукашин Марковић 1.000, Божо И. Марковић 1.000, Пере Лијешевић 1.000, Душан М. Лијешевић 1.000, Славко Марковић 1.000, Душан Тичић 1.000, Војо Никић 1.000, Драган Комадинић 1.000, Ђуро Радановић 1.000, Анте Петковић 1.000, Предраг Ивановић 1.000, Бато Бурић 1.000, Пере Бајтица 1.000, Ићо Бајтица 1.000, Душан Усанчевић 500, Мила Марковић 500, Раде Н. Марковић 500, Зорка Лучић 1.000, Тодор Ковачевић 1.000, Илија Н. Станишић 1.000, Јово Гиговић 1.000, Милица Гиговић

1.000, Јово П. Лазовић 1.000, Бранко Милановић 1.000, Васо Марковић 1.000, Гавро Марковић 1.000, Ђоко Драшковић 200, Никола Вучетић 1.000, Јово П. Лазовић 500, Драган Новаковић 1.000, Љула Адровић 500, Мирко Радуловић 1.000, Бранко Ј. Франета 500, Душан Ратковић 500, Стојанка Јовић 500, Јелена Благојевић 500, Милан Ирић 1.000, Никола Маровић 1.000, Душан и Гојко Јовић 1.000, Ђуро Ј. Марковић 1.000, Миладин Николић 2.000, Томо Јоковић 2.000, Марко В. Зец 2.000, Пере Кнежевић 2.000, Јован Војводић 200, Иваница Лалић 500, Стане Чолан 200, Марко Чолан 200, Војислав Бушковић 500, Драгослав Ивановић 600, Миодраг Ивановић 500, Божо Мартиновић 700, Дејан Гарин 500, Вељко Кривокапић 500, Мило Краљ 500, Раде Мурић 500, Милован Пијетић 1.000, Крсто Зец 500, Ђубо Зец 1.000, Владо Зец 500, Нико Зец 1.000, Павле Стојановић 200, Божко Краљ 500 динара СЦКЗ „Елмос“ 5.000, Пјетер Сели, Будва, 3.000, Иво Рађеновић, Свети Стефан, 1.000, „Зета-филм“ 10.000, Милијана Медин, Петровац, 2.000, Јован Лукачевић, Будва, 5.000, Бранко Дулетић, Будва, 1.000, Гојко Вуксановић 1.000 динара, Саво Марков Рашковић, из Будве, 1.000 шведских круна (8.995 динара) Спортско-риболовно друштво „Ширун“ Будва, 18.000 динара, Милан Мрвљевић, власник Аутобуске станице, 120 кг пршута, 100 кг цигарета, 20 гајби сокова, 20 сан-

дука кекса, Кафе-посластичарница „Моцарт“, Будва, 1250 копача, Пржионица кафе „Сантос“ Лапчићи 11 кг кафе, Никола Ковачевић 5.000 динара, Грађани МЗ Свети Стефан 42.124 динара, Занатска задруга „Приморје“ Будва 1.840, Драган Филотић 5.000, ПП „Панатони“ Петровац 284, Дечји вртић „Љубица В. Јовановић-Маше“ 8.390,90 динара, Миодраг Тамбурић 10.000, Туристички Савез Будва 2.117, СИЗ за заштиту од пожара 1.500, Светолик Поповић 1.000 шведских круна (8.995 динара), Осман Рулић Будва 3.00 динара, „Весна турс“ 5.000 динара, ПП „Негрина“ 740,00 ПП „Панатони“ Петровац 568, Црвени крст Општине и Републике Србије 330.000 динара, Пере Јовановић 1.000, Саво Јовановић 1.000, Мијо Бобић 2.500, Радојица Тмушић 2.500, Ранко Пушац 5.000 динара.

Породици погинулог војника-резервисте Петра Медиговића ЈПГ „Монтенегроекспрес“, у коме је био запослен покojни Медиговић, је додијелило 100.000 динара. Радници Органа управе и служби СО Будва су породици Медиговића додијелили 40.000, а припадници Територијалне одбране Будва 100.000 динара. Припадници ТО Будва ће 100.000 динара додијелити и породици трагично страдалог Бранислава Поповића, који је био припадник ТО Будва. Црвени крст и Влада Црне Горе су породици Медиговића додијелили 40.000 динара.

У ПОСЈЕТИ РАЊЕНОМ ДРУГУ

ПРИВАТНИЦИ - ПОРОДИЦАМА БОРАЦА

„Уважавајући вашу ситуацију у породици која је настала одласком ваших најближих у ратне јединице, Иницијативни одбор састављен од једног броја угоститеља, трговаца занатлија и Радио Будве, одлучио је да вам додијели новчану помоћ...“ пише у допису који је уз новац уручен 32-једном породицима бораца на фронту, а који су прикупили, углавном, приватни угоститељи, трговци и занатлије. Приватници су се на овај корак одлучили рачунајући да ће тако прикупити више средстава, мада је добар дио њих и на друге начине помогао избеглице и породице бораца на фронту.

За помоћ породицама бораца на фронту на иницијативу Одбора састављеног од представника угоститеља, трговаца, занатлија и Радио-Будве, средства су уплатили: Фото студио и Видео клуб „Тодоровић“ 5.000 динара, Ресторан „Дона“ власника Николе Ђуричковића 5.000 динара, Ресторан „Ферал“ Момира Радуновића и Ника Божовића 5.000, Филигранска радња Сели Прена 2.500 динара, Ресторан „Обала“ Анта Петковића 3.000, Кафић „Пингвин“ Вере Мартиновић 1.000, Бријачка радња Џуфа Колара 1.500 динара, Риболовно друштво „Ширун“ 15.000 динара, Мими-маркет „Центар“ Данице Грујићић 5.000 динара, Продавница „Избор“ Руже Лазовић 5.000 динара, Ресторан „Стари рибар“ Зорана Бајтица 5.000 динара, Продавница „Месо-маркет“ Милана Срећковића 5.000 динара, Приватно предузеће „Стадија“ Раденка Марковића 5.000 динара, Бутик „Стела“ Радмила Вујовић 3.000 динара, Обућарска радња Николе Савића 1.000 динара, Приватно предузеће „Лозатурс“ Љуба Брајића 15.000 динара, Кафе-пиџерија „Туле“ Андрије Пејовића 1.000 динара, Салон намештаја Миодрага Прелевића 2.000 динара, Аутоелектричарска радња Грујиће Сврчанца 2.000 динара, Филигранска радња Антона Домићића 2.000 динара, Ресторан „Стари рибар“ Зорана Ћапрића 5.000 динара, Кафе „Лорка“ Александра Вуковића и Новице Војнића 5.000 динара, Пекара „Владо“ Владе Јовића 10.000 динара, Приватно предузеће „Спас“ Милана Божовића 2.500 динара, Часовничарска радња Ива Сутића 1.000 динара, Радња за израду кључева и гравирање Васка Алексића 1.000 динара, Кафић „Бакара“ Саше Марковића, Фризерски салон Адема Јловића 1.000 динара, Сластичарска радња „Будва“ Бранке Хаџи, 5.000 динара, Фризерски салон Саја Селовића 1.000 динара, Ресторан „Мајне“ Јелка Божовића 3.000 динара, Такси возач Раде Кривокапић 3.000 динара, Продавница „Бора“ Бранке Кажанегра 1.000 динара, Туристичка агенција „Силвер холидеј“ Драгана Божковића 10.000 динара, Фото „Маестрал“ Воја Јаблане 5.000 динара, Ресторан „Свети Никола“ Николе Грибића 5.000 динара, Ресторан „Ривијера“ Ненада Јелићевића 5.000 динара, Ресторан „Обала“ Васа Рафаиловића 5.000 динара, Ресторан „Вила Цастиј“ Душана Ђуковића 5.000 динара, Ресторан „Извор“ Бисерке Ђуковића 5.000 динара, Ресторан „Шумице“ Милосаве Ђукићевића 2.000 динара, Турист биро „Миро“ Мира Копитовића 2.000, Угоститељска радња „Фаст фуд“ Радомира Војводића 2.000 динара, Ресторан „Фортуне“ Андрије Андрића 3.000 динара, Приватно предузеће „Ламбада“ Мирослава Ђорђевића 1.000 динара, Мини маркет „Дијана“ Миодрага Ђоновића 3.000 динара, Златарска радња Спачи Коле 5.000 динара, Приватно предузеће „Марис траде“ Шпира Зеновића и Лазара Медиговића 10.000 динара, Послатица „Бијели“ Митра Голиша 2.000 динара, Ресторан „Под лозом“ Вељка Ђелиће 5.000 динара, Ресторан „Медијан“ Јове Медића 2.500 динара, Пиџерија „М“ Миодрага Перовића 3.000 динара, Ресторан „Црвена комуна“ Михаила Гвозденовића 2.000 динара, Билијар клуб „Александар“ Валерије Шошић 3.000 динара, Ресторан Марка Ђедовића 3.000 динара, Ресторан „Беванд“ Ђура Перовића 4.000 динара, Аутопревозник Славко Сабљић и трговац Венера Сабљић 5.000 динара.

КОМИСИЈА ЗА ПРИХВАТ УЧЕНИКА

СКУПШТИНА општине је 27. августа формирала Комисију за прихват, смештај, исхрану и организацију редовне наставе за ученике основног васпитања и образовања општина Медиговић, предсједник, Михаило Каписода, секретар, Марко Медиговић, Павле Вујовић, Стијепо Гргочевић, Жарко Миковић, Бранка Павловић, Урош Радуновић, Гојко Јешићевић и Михаило Бацковић.

КОМИСИЈА ЗА РАСПОДЈЕЛУ СРЕДСТАВА

Извршни одбор општине је 22. октобра донио рјешење о образовању Комисије за расподјелу средстава прикупљених на име помоћи борцима на фронту и члановима њихових породица. Чланови Комисије су: Мирослав Ивановић (предсједник Скупштине општине), предсједник, Марко Медиговић (предсједник Извршног одбора општине), Гојко Иванчевић (начелник Одељења за привреду и финансије), Михаило Каписода (начелник Одељења за општу управу и друштвене дјелатности), Радомир Вукићевић (начелник Одељења за народну одбрану), Чедомир Јелушић (командант Штаба ТО), Рако Радоњић (СУБНОР), Неђелјко Божовић (Удружење мале привреде), и Нада Јовановић (Удружење жена).

СОЛИДАРНОСТ БЕЗ ГРАНИЦА

Грађани наше општине, друштвена и приватна правна лица, масовно су се одазвали и у разним видовима пружили помоћ избеглицама и породицама бораца на фронту. Та је помоћ најчешће била у новцу, али и у другим материјалним добрима. Нијесу, наравно, затајили ни грађани и правни субјекти из других средина наше земље, па и иностранства.

Биби Марисављевић, која живи у Норвешкој а више година је лjetovала у Будви и Светом Стефану, поклонила је нашој општини два амбуланта на возила марке „мерцедес“ и веће количине хране, слаткиша, одјеће, обуће, санитарског материјала и средстава заличну хигијену.

Зоран Станковић, родом из Свилајнца на привременом раду у Обердсдорфу (Њемачка), који има викенд-кућу у Светом Стефану поклонио је већи комби разне одјеће за све узрасте. Преко Александра Николића из Београда и Саве И. Кентере из Светог Стефана, који су ову помоћ допремили у Будви, он је поручио да ће поново постати помоћ за расељена лица.

Никола Марљукић, сточар из села Чами До, дао је вола нето тежине 150 килограма заједно са избеглицама из Пакраца смјештену у хотелу „Ривијера“ у Петровцу, **Васо и Томо Нуцоловић** из Дарзе код Улциња који држе стоку на Паштровској гори, дали су три овце нето тежине 75 килограма и 30 килограма сира за избеглице из Пакраца, а **Саво и Ђојко Вуксановић** свињу нето тежине 90 килограма.

Пословна јединица „Словенска плажа“ је ученицима из Пакраца ставила на располагање двије просторије за подневно учење, а **Боро Лазовић** салу у Одмаралишту ЈРБ, које је закупио.

Путник-Праха **Бечићи** је ученицима из Пакраца поклонио сокова и хране у вриједности од 100.000 динара, а Пословна јединица „Бечићка плажа“ телевизор и двије акумулатционе пећи.

ЕИ „Обод“ је поклонила двије веш машине, ПП „Примис“ из Руме шест пакета дје-

СМЈЕШТАЈ ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ

ОД почетка долажења избеглица из Хрватске на подручје наше општине, наши суграђани су им се ставили на располагање нудећи им смјештај, исхрану и другу потребну помоћ. Они који су протjerани из svojih domova кров над главом за краје или дуже вријеме нашли су код **Бранка Ковачевића** у Бечићима, **Војислава Бушковића**, у Будви, **Раде Рађеновића** на Пријевору, **Томе Јоковића** у Будви, **Душана и Владе Тичића** у Главатским Кућицама, **Драгише Ђорђевића**, **Хранислава Переића**, **Рака и Јуба Радоњића**, **Јакова Мандића** и **Вељка Кривокапића** у Будви, а према подацима добијеним у Црвеном крсту, још 32 наша суграђанина је понудило смјештај за избеглице у својим кућама.

Смјештај за избеглице обезбиједила је и агенција „Силвер холидеј“, власника **Луке Ђуровића** и **Драгана Бошковића**, исхрану за избеглице „Могрентурс“ власника **Бора Лазовића** и „Лозатурс“ власника **Љуба Брајића...**

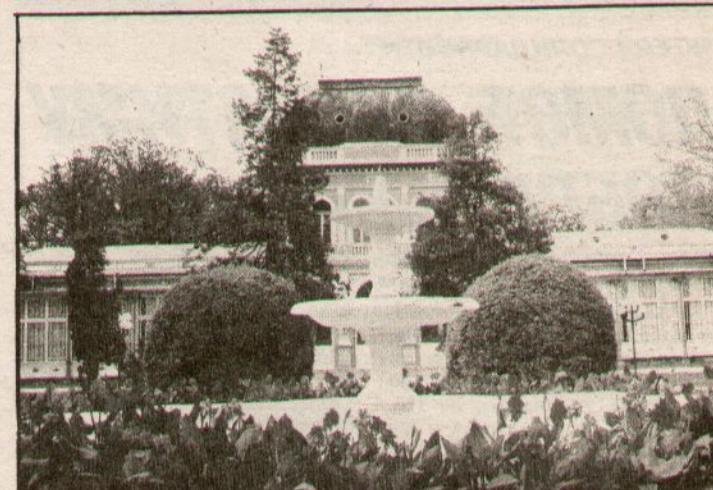
УПЛАЋЕНА СРЕДСТВА ЗА ПОМОЋ УЧЕНИЦИМА ИЗ ПАКРАЦА

На рачун број 20710-789-448, Помоћ ученицима Пакраца, уплатили су: Буџет СО Будва 30.000, Електродистрибуција Будва 12.200, ШШКЗ „Елмос“ 10.000, „Зета-филм“ Будва 10.000, Монтенегробанка Будва 200.000, СУБНОР Будва 100.000, Матеја Марковић Будва 1.000, Јово Рафаиловић Бечићи 500, Ђојко Франовић Петровац 1.000, Шпиро Франовић Петровац 3.000, Илија С. Митровић, Свети Стефан, 2.000, Бранка и Енвер Хаџи Будва 5.000, Слободан Борозан, Свети Стефан, 2.000, Мило Рафаиловић, Бечићи, 1.000, Никола Радовић, Бечићи, 1.000, Десанка Радовић, Бечићи, 1.000, Божо Бечићи, Бечићи, 1.000, Велика Ивановић, Бечићи, 2.000, Иво Рађеновић, Свети Стефан, 2.000, Љубибоје Шеловић, Свети Стефан, 500, Илија Пејовић, Свети Стефан, 500, Зорка Драговић, Свети Стефан, 1.000, Светозар Вукмановић, Режевићи, 3000, Лука Чучук, Бечићи, 2.000, Татјана Кнежевић, Будва, 500, Александар Митровић, САД, 5.000, Драго и Душан Рађеновић, Свети Стефан, 5.000, Шпиро Л. Бечићи, 5.000, радници Јадранског сајма 19.678, радници „Зета филма“ 9.288, 10 динара, радници Центра „13. мај“ 19.500, радници Историјског архива Будва 1.771, радници „Водовод и канализације“ 31.856 динара, радници Јадранског сајма 20.111, радници КСЈП „Будва“ 33.962, радници „Монт-Итали“ 3.001, 80, радници „Зета-филма“ 8.845, 10, радници Фонда за комуналну дјелатност 801, 50, радници Дома здравља Будва 27.290, радници „Путнике“ Бечићи 4.025, радници Центра „13. мај“ 19.500, радници Монтенегробанке Будва 46.178, радници Завода за изградњу Будва 19.649, радници Основне школе „Мирко Срзентић“ Петровац 8.343, 70 динара.

УПЛАЋЕНА СРЕДСТВА ЗА ПОМОЋ ИЗБЕГЛИЦАМА

Према евиденцији Црвеног крста општине средства за помоћ избеглицама су уплатили: Буџет СО 10.000, динара приход од концерта солидарности 164.500, Радио-телевизија Црне Горе (по основу не наплаћених услуга разгласа) 40.000, Ђарко Рафаиловић, Бечићи, 5.000, Историјски архив Будва 1.500, Јадрански сајам 20.000, Удружење мале привреде 18.500, Јаков Јурчић, Будва, 40.000, Прена Пјеротић, Будва, 5.000, Бранко

Крковић, Петровац, 500, ПП „Арпо“ Будва 193, ШШКЗ „Елмос“ 5.000, Пјетар Сели, Будва, 2.000, Васо Нуцоловић, Будва, 1.000, Александар Андрић, Петровац, 3.000, Иво Рађеновић, Свети Стефан, 1.000, Трипко Матовић 1.000, Светозар Вукмановић, Режевићи, 3.000, Рашко Андрић, Петровац, 2.000, Омладински савјет Титоград 10.000, Раденко Ивановић, Будва, 3.000, Саво Вуксановић, Будва,

1.000, Смиља Јохт, Петровац, 5.000, Саво В. Станишић,

Будва, 1.000, Никола Ковачевић, Будва, 5.000, Јасминка Гутлета 1.000, Саво В. Станишић 1.000, Светозар Вукма-

новић Темпо 1.000, Настас Поповић 3.000 динара, а

Црвени крст је из својих и средстава Црвеног крста Црне Горе избеглицама дојијелио 190.000 динара

ЛИПИК

ОДБОР ЗА БРИГУ И СТАРАЊЕ О

ИЗВРШНИ одбор општине је 9. августа формирао Одбор за бригу и старање о избеглицама чији су чланови: Урош Радуновић (Црвени крст), предсједник, Михаило Каписо-

да (Извршни одбор општине), замјеник предсједника, **Гојко Лијешевић** (Општински штаб Цивилне заштите), **Снежана Мијушковић** (Центар за социјални рад), **Гојко Крстајић** (МУП), **Ђуро Радановић** (ХТП „Будванска ривијера), **Гојко Митровић** (Туристички савез), **Крсто Вукотић** (представник мјесних заједница), **Неђелько Божовић** (представник Удружења мале привреде).

ИЗБЕГЛИЦАМА

АКАДЕМИК ЧЕДО ВУКОВИЋ

МЕЂЕ ПРОСТОРА И ВРЕМЕНА

Жалосно ли звучи – мрзим, дакле, јесам. Спомени добра уписују се у књигу сјећања, спомени зла – у плочу незаборава. Не бих крстио рат према ономе што чини друга страна, већ према свом идеалу.

МОЈА је странка Црна Гора, па наша заједница (колика буде), па докле сежу видици сазнања – где су људи добре воље.

Кад је ратом угрожена Црна Гора и шире простори ове земље, двојбе нема. Моје опредељење рођено је са мном.

И ко није на фронту – води рат у себи и са собом.

То бива духовно чистилиште од многих илузија и усковидости. И кроз мутну локву пролијеће зрак, чистији но што је био.

Рат бива за све нас неизбежна патња. У исти мах – духовна поснага и саморођење. Буде се свитања и усрд ноћи.

На жалост, има куршума који су бржи од свега тога.

Па, ипак, не бих крстио рат према ономе што чини друга страна већ према свом идеалу.

Истински се може борити у име љубави према земљи и кућном прагу, према правди, слободи и свим људским вриједностима.

Но, зар да и дјечје очи буду замрачене пламеном мржње?

Мајка не рађа мржњу, али мржња има крвопитну мајку и гробове као дјецу. Жалосно ли звучи: мрзим – дакле, јесам. Најдубље је разјен човјек са утврком мржње у њедрима. На дну понора још се јадовнија пештер отвара.

Али, да се ничија не заборави: спомени добра уписују се у књигу сјећања, спомени зла – у плочу незаборава.

Знамо: наше горе и ријеке не дијеле се по племенима и вјерама. Под истим сунцем расту буква и бор и маслина, рањава приморкиња. И тако бива кроз вјекове и миленијуме.

Стога творачки дух и данас живи и дјелује. Спомиње се Сајам књига, пишу се и објављујују пјесме и научни радови, неко слика или компонује, ничу стихови из народа – ствара се легенда о нашим драматичним данима. Духовним чином и хуманистичким порукама надилазе се међе у простору и времену.

И ево – не допуштамо да нам унатраг зађе сунце идућег вијека!

(Пренијето из анкете „Духовни тренутак Црне Горе“, „Победа“ 18. октобар 1991. године)

ПУТЕВИ СОЛИДАРНОСТИ

ПОМОЋ ПОБРАТИМУ ПОБРАТИМА

Мјесна заједница Ново Село, код Врњачке Бање, дала пет тona хране дјеци из Пакраца смјештеним у Петровцу.

КРАЈЕМ октобра представници Мјесне заједнице Ново Село код Врњачке Бање, дозвели су у Петровац пет тона хране као помоћ ученицима из Пакраца који су смјештени у хотелу „Ривијера“. То је био први корак сарадње мјесних заједница Ново Село и Петровац које су се побратимиле 1. септембра ове године.

– Када смо се побратимили замислили смо другачију сарадњу, али су околности најтичне. Овакав почетак побратимства – каже Матеја Мијатовић, предсједник Скупштине Мјесне заједнице Ново Село – Били смо прије дјеље недјеље на сахрани погинулог војнику Медиговића и том приликом обишли дјецу из Пакраца и ријешили да им помогнемо. По повратку смо ангажовали све мјештање, дјецу и радне организације и помоћ је почела да се прикупља.

Тако је прикупљено и дјеци из Пакраца предато пет тона квалитетне хране (брзино, уље, шећер, пиринач, кромпир...), а по ријечима Мијато-

вића на томе се неће stati,

– Код нас солидарност никад није изостајала, увијек смо помагали онима који су били у невољи, али смо ми, Срби и Црногорци, често вјеровали погрешним људима и вјеријеме је да се правилно усмијеримо – истиче Матеја Мијатовић.

Општина Будва је побратим с општином Пакрац и захваљујући томе ученици из Пакраца су смјештени у Будви и Петровцу и ту похађају школу. Мјесна заједница Петровац се побратамила с мјесном заједницом Ново Село па је ланац солидарности обухватио и машишане из Пакраца који су овде привремено нашли други дом.

– Братимљење са Мјесном заједницом Ново Село није формално и ми ћemo сигурно развићи широку сарадњу – рекао је Васо Шољага, предсједник Скупштине Мјесне заједнице Петровац, захваљујући на помоћи која је уручена ученицима из Пакраца.

В.М.С.

СВЈЕДОЧЕЊЕ ИЗБЕГЛИЦА ИЗ ЗАПАДНЕ СЛАВОНИЈЕ

ДА ЛИ ЈЕ ОВО ПУТ БЕЗ ПОВРАТКА

У НАШЕМ граду је све више избјеглица из Хрватске. Највише их је из западне Славоније, односно Пакраца, града побратима. Када смо ово писали било их је близу шест стотина.

Највише је дјеце, ћака и мажки. Очеви, браћа и мучеви су остали да се боре на ратиштима Славоније против Туђманових бојовника. Приче избјеглица су потресне и стравичне. Оставили су за собом попаљене градове и села, порушене куће, уништену стоку, а има и оних којима су рођени погинули од усташких злоказова.

Душанка Раманић, медицинска сестра из Пакраца, каже, да су јој дјеље куће запаљене. Едину су уништили припадници МУП, а другу комшије, браћа Magud.

– Тешко је описати српска страдања у Славонији. Геноцид над нама се одавно спремао, а ми нијесмо у тако нешто вјеровали, иако смо осјећали. Куће су нам попаљене, уништене. Сада нам је важно да нам у животу остану наша браћа, мужеви и очеви, који се надновјечански боре против Туђманове усташке војске и његових плаћеника. Тешко је описати страдања српског народа. Усташе, на најзверскиј начин колују Србе, муче, сијеку главе, комадају тијела, пале, ваде очи, ломе руке и ноге. Све то ради из мржње према српском народу. У Будви смо, заиста лијепо дочекани и смјештени. Сви смо у хотелима. Послије боравка на Папуку, Псуњу и Билогори у збјеговима, овдје нам је царски, додала је Раманицин.

Миру Бунчић, вишег ренџ-техничара рат је 18. августа затекао у селу Јанковци, двадесетак километара од Пакраца, где иначе ради.

– Са мном су кћерке Наташа (8) и Александра (13). Супруг Божко је остао да се бори. На ратишту их је мало у односу

на усташе. Ако нашим мужевима неко не притече у помоћ онда ћemo остати и без земље, коју смо вјековима обрађivali. ХДЗ све ради да нас отјера из Хрватске. Тешко је више говорити о заједничком животу с Хрватима. Они нам пале, бомбардују цркве, напсе светиње, болнице, дјеље вртиће, школе, па им ни то није доста, него нам руше и наша гробља, а само да нам униште сваки траг, каже кроз сузе, Мира Бунчић.

Душан Колунџић, наставник је српског језика. У Будву је дошао као иселеник. Претходно је био једно вријeme у Лозници.

– У мом Дарувару има 35 одсто Срба. Бахатост ХДЗ била је више неподношљива и није ми ништа друго преостало него да са својим ученицима кренем у избјеглиштво. О аутономији српског становништва у оквиру Хрватске тешко је говорити. То ће се можда и остварити у САО Крајини и САО Славонији, Западни Срем и Барања, али за Србе који живе по градовима: Загребу, Дубровнику, Сплиту, Задру, Ријеци, Шибенику то неће дозволити усташе. Ми само тражимо од Хрватске да нас призна као дио српског народа, као што је Србија кроз свој Устав признала све народе који живе на тлу Србије. Наша узданица је Слободан Милошевић. Снаге ЈНА нијесу показале сву ефикасност на коју смо са правом очекивали, вели Колунџић.

Милене Мишчевић, мајка је Александра од 7 година из Пакраца:

– Муж ми је на ратишту. Иstu судбинu доживљавам као и моја мајка прије 50 година. Она је са Козаре бјежала у Славонију, а ја из Славоније

– Сада, када смо изгнани, куће сурушене или попаљене, чemu се надати? Осјећај је неописив. Још увијек не знамо, да ли је ово пут без повратка. Нада по-

стоји, али у садашњој ситуацији она је мала. То што се види на телевизијским екранима, слуша на радију или чита у новинама не одражава право страдање српског народа. Најтеже, ипак, од свега пада смрт набљижих, а ње је све више, каже Милена Мишчевић.

За Раду Вучковић, мајку Јелене (5) и Сање (9) је овај рат који се сада води у Хрватској, по причану њених старијих, који су пруживјели прошли рат, за српски народ тежи и свирији од оног од прије по-лаја.

– Имам осјећај, да се никада нећemo вратити на своја огњишта. Толико је mržnje у хрватском народу код наших комшија Хрвата, да се тешко то може описати. Наши мужеви, браћа и очеви се лавовски боре. По три дана се налазе у рововима без хране и воде. Они не изгињу или побиједити. Плашим се остаће заувијек у тим рововима.

Избјеглице у нашем граду су примљене лијепо. Смјештај и исхрана су им обезбијеђени у хотелима, али највише оскуђевају у обући. Већина њих је у љетњој гардероби, јер су од својих кућа у збјегове Папуку, Псуња и Билогоре отишли у љето. Нико од њих се није надао да ће рат трајати овако дуго.

– И даље се надамо да ће Слободан Милошевић наћи решење за цио српски народ, чија је вјековна тежња да живи у једној држави. По мени морамо се одвојити од Хрвата, јер они нас не воле, а послије ових догађаја и оних, он прије пола вијека, ни ми њих више не волимо. Не можемо их гledati, каже Милица Војчић, мајка Бранка (10) и Бранке (13), чији је супруг Јово на првој борбеној линији у одбрани Пакраца.

С. Паповић

МЕЂУ ИЗБЕГЛИЦАМА ИЗ ПАКРАЦА

ВИШЕ ОД ГОСТОПРИМСТВА

Посјетили смо групу дјеца и дјевојчица из Пакраца као и њихове васпитаче у хотелу „Ривијера“ у Петровцу, да чујемо њихове утиске о боравку у нашој општини.

– Ми смо сви изненађени пријателским дочеком, да смо једноставно дубоко гангуте, рекла нам је Роза Теодорчевић, наставник основне школе у близини Пакраца. – Дочек који смо овдје доживјели био је до те мјере дирљив да су многи плачали. Дјеца су веома задовољна, пошла су у школу и пољко се сналазе. Наравно, по-тешко ћа има, али мислим да ће све то брзо проћи. Дјеца су већ склопила нова познанства и пријатељства, а сви осјећамо да нисмо напуштени иако смо далеко од својих дома. Окружени смо бригом на сваком кораку и то ћemo памтити. Хвали свима!

Јадранка Милосављевић, мајка двоје дјеца из околине Пакраца, нам прича:

– Толико смо били љубазно дочекани да човјек нема ријечи. Добили смо потребну помоћ јер је већина нас доносила са собом само нешто одјеће, а

која сам забринут. Овдје у Петровцу нам је лијепо. Упознао сам многе другаре, код неких био кући у гостима и нема разлога да не будем задовољан.

Дјевојица Јелена Судар, ученица седмог разреда овдје је сама, са многим својим вршњацима, док су јој брат и родитељи у Пакрацу. Прича, како је прије пар дана од маме добила писмо, како су добро и како је тата још на положају.

– Када бих могла, радо бих написала мојима како нам је овдје лијепо и како имамо добре другаре.

– Овдје нам је лијепо, имам времена за дружење са својим другарима. Добили смо обућу и одјећу, књиге и сада похађам тренинг разред. Када се вратим из школе прошетам. Обрадовала сам се прије пар дана када ми се тата јајиво телефоном из Бањалуке. Рекао ми је да је добро, да мора да се врати на фронт, а када се па заврши доћи ће по мене како би отишли кући, каже Јелена.

Ранко ПАВИЋЕВИЋ

САВЈЕТ ФЕСТИВАЛА ГРАДА-ТЕАТРА

ЗАДРЖАНО ВОДЕЋЕ МЈЕСТО

Неизјесност око одржавања Фестивала Град театар, трајала је све до пред сам његов почетак. Ипак, у Дирекцији фестивала су смогли снаге, иако су се над небом Југославије већ тада били надвиши суморни облаци рата да - крену. Одржан је Фестивал на коме је од 1. јула до 20. августа изведено 115 програма, три пута више него, рецимо, на Дубровачком фестивалу.

Ово се између осталог чуло на сједници Савјета Фестиваља Град театар 27. децембра преткле године.

Савјет је усвојио Изјештај који је поднисао Бранислава Лижешевић, директор Града театара.

Наглашено је, да је програм имао висок умјетнички ниво и да је Фестивал задржао водеће место међу свим југословенским фестивалима.

Овакав епитет Град театар носи од своје прве године постојања. Изрекли су му га угледни новинари, позоришни критичари из других средина.

- Град театар због реалних могућности протеклог љета није имао више својих продукција, сем авангардне драме Семјуела Бекета „Чекајући Годоа“ у режији Хасира Пашовића. Послије успјешног извођења на Цитадели, ова представа је наставила да се приказје на сцени Београдског драмског позоришта и у унапређености Србије. Представу „Чекајући Годоа“ у извођењу Микија Манојловића, Жарка Лаушевића и других глумача, радили смо као копродукцију. И „Кањош Маџедовић“, представа господе Виде Огњеновић, која је у неку руку заштитни знак Града театра, послала је три љета наставила је живот на сценама Народног позоришта у Београду, чија је премијера била 26. новембра про-

шле године на сцени у Земуну. Представа „Олл“, угледног књижевника и сликара, Моме Капора имала је своју премијеру на Фестивалу, а она се ове зиме са успјешком приказује у Београду, рекла је госпођа Бранислава Лижешевић.

У музичком дијелу на петом фестивалу наступали су афирмисани умјетници: Дубравка Зубовић, Јадранка Јовановић, Вјера Мирановић, Стефан Миленковић, Андреас Шонхага (Њемачка), Тамара Корочкин, Лењинградски солисти са Михајлом Гантваргом...

Остварене су три запажене изложбе: академика Воја Станића, затим сликара Џијетка Ланиновића и изложба „Париз Будви“ на којој су своје радове излагали: Јане Алешински (Белгија), Азже Јори (Данска), Моргенс Андерсен (Норвешка), Карел Апел (Холандија) из Енглеске, Мартин Бредли и Жан Кристофри, Биро Атила (Мађарска), Хајме Азоркар (Уругвај), Алберт Битран (Турска), Јасе Табући (Јапан) Ђовани Дикрола (Италија), Антонио Гамара (Чиле), Бенгт Линдстру (Шведска) Џозеф Курхјајец (САД), Никола Пјеракос (Грчка) Антонио Саура и Хуан Хернандез из Шпаније, Жан Мајстер (Швајцарска), Жана Дестрак, Едгар Жиле, Андре Марфинг, Жан Месажер, Морис Плесије, Оливие Дебре, Жан Барталеви и Ивон Тајландаер сви из Француске, као и плејада величanstvenih који живе и стварају у Паризу из наше земље: Љуба Поповић, Љубинка Јовановић, Бата Милорад Михаиловић, Весна Бајалска и Ћада Ђурић.

„Париска“ изложба је организована уз помоћ академика Милорада Бата Михаиловића и техничку помоћ Музеја савремене умјетности из Београда.

СЦЕНА ИЗ ПРЕДСТАВЕ „ЧЕКАЈУЋИ ГОГОА“

Балетски блок је такође био изузетан. У себи је носио елементе експеримента и истраживања. У балету „Сјења“, посвећеном Моцарту, наступио је познати руски играч Константин Костјуков, који је послије Будве побијдио на свјетском такмичењу у Јапану. И друге представе биле су освежење „Бес... конично“, Александра Изра-

еловског, „Стазе“ која је посвећена Ђури Јакшићу.

На Тргу пјесника прошлог љета бројној публици су се представила 83 пјесника и прозна писца. Међу њима: Матија Бенковић, Борислав Пекић, Рајко Петров Ного, Танасије Младеновић, Енес Киповић, Ранко Јовановић...

- Ефекти фестивала су изузетни, и као такви су значајни за престиж не само Будве, него

и Црне Горе. Сви путеви овог љета безмало су водили према Будви, јер је она цијело љето захваљујући Граду театру имала свој препознатљив имац. Оправдано је, да и република Црна Гора још више прати овај фестивал када су у питању финансијска средства, рекао је Зоран Живковић, замјеник министра за културу у Влади Црне Горе.

Станко Паповић

ХРОНИКА МОДЕРНЕ ГАЛЕРИЈЕ

КОЛЕКЦИЈА ПОДГОРСКОГ, БРАЈОВИЋ...

У ПЕРИОДУ од септембра до децембра 1991. године лубитељи ликовне умјетности имали су прилику да погледају три тематски и концепцијски различите, али ликовно врло снажне изложбе.

Септембар је забиљежен у знаку слика из приватне колекције Саше Подгорског. Како уживава у умјетности и лепоти не смије да буде дато само малобројним срећницима који су сакупљачи, Подгорски нам је омогућио да један дио из његове богате колекције (око 25 слика) пренесемо у галеријски простор и тиме је догађај био потпун. На једном мјесту нашли су се скоро сви значајнији представници савремених токова југословенског сликарства: Шеика, Пеја Милосављевић, Фиљо, Љуба Поповић, Шобајић, Тошковић. У овом избору могли смо да ужинамо у асоцијативној умјетности Славе Богојевића, лирски сведеном натурализму Косте Брадића, устрепталом коризму „Олује живота“ Фиља Филиповића, оригиналној фантастичи Оље Иванчићи, префињеном лиризму Пеје Милосављевића, Тошковићевом експресионизму кога развија као најадекватнију вокацију мијешајући га са трагиком савременог тренутка, Шобајићевим хиперреалистичким визијама урбане средине, сликама Љубе Поповића који је значајни уно опсједнући љубављу и еротиком.

У новембру самосталном изложбом представио нам се титоградски сликар Љубомир Брајовић. На око 20 уља на платну свој ликовни израз посветио је класичним тематским садржајима: људској фигури, пејзажу, мртвој природи и њемују својственим социјалним темама. Брајовић се у најуспејијим сликама као што су „Одмор“, „Енте-ријер“, „Река Рибница“ исказује као сликар брае реакције, сликар даха, тренутка и непоналанја“. У децембру мјесецу презентирали су дјела из фонда Модерне галерије. Онима који дуже прате ликовни живот овога простора познато је да фонд галерије чини око 200 слика. Језгро фонда је збирка „Савремени експресионисти“ и збирка умјетника наивне умјетности „Хлебинске школе“. Поред

њих фонда чине и слике које су пуштени откупом или поклоном стиле у галерију. На овој изложби представљен је један дио тих слика. Презентована су дјела: Лубарде, Милана Џимића, Милене Шотре, Гојка Беркуљана, Јосипа Шкерија, Пуре Ђурића, Слободана Словинића, Чеха Василија Хаиса.

Египћанина Салаха Тахера и других.

Са овим дјелима која без сумње доприносе вриједности и значају фонда, Модерна галерија завршила је једну ликовну сезону у свом двадесетогодишњем раду.

Драгана Ивановић

IN MEMORIAM

ДРАГОСЛАВ-ДРАГАН НОВАКОВИЋ

Почетком септембра умро је наш драги колега, друг и пријатељ, дугогодишњи члан редакције „Приморских новина“, Драгослав-Драган Новаковић. Наш лист послије његове смрти први пут излази па смо, иако са зајањењем, осјећали обавезу да о његовој смрти оставимо траг у новинама у којима је он од његовог оснивања сарађивао.

Драган Новаковић је рођен 14. септембра 1932. године, у симарашној сељачкој породици. Веома млад остао је без родитеља и послије ослобођења био штићеник Ђајчеј доме. Завршио је Учителјску школу у Новом Саду. Радни вијек започео је у „Ловћен-филму“ у Будви. У нашем граду остао је на разним дужностима до краја живота. Био је директор Народног универзитета, предсједник Општинског одбора ССРН, предсједник Туристичког савеза општине. За свој савјестан и предан рад добио је више признање.

На самом почетку свог радног вијека Драган Новаковић се одао новинарском позиву. Сарађивао је у „Вечерњим новостима“, Радио-телевизији Београд, „Политици“, Радио Титограду, „Танјуру“, а од прије 14 година стапни је дописник „Побједе“ из Будве и на страницама овог листа свакодневно је вјерно пресликао живот нашег града.

„Још једном је потврђено неписано правило – новинари пишу, али и умиру прије него о себи напишу једну једину ријеч. Ни Драган Новаковић није по томе изузетак. Али, на сву срећу оставио је иза себе богат новинарски спуст разноврсног жанра који га је сврстао у својеврсног хроничара Будве“ – рекао је он, општитељ Јован Јовановић, са којим је био друски и пријатељ. „Драгослав-Драган Новаковић ће остати у срдцима свих људи који су га познавали као свијета лик другарства, пријатељства и љубави.“

НАЈВЕЋИ УСПЈЕХ МОГРена

БУДВАНИ - ЈЕСЕЊИ ШАМПИОНИ

ФУДБАЛЕРИ Монгrena су - јесењи прваци. На тај начин је лидер друге савезне лиге постигао највећи успех у дуго историји овог истакнутог спортског колективи.

Навијачи Монгrena су већ велики оптимисти: вјерују да ће од идуће јесени у Будви гледати прволигашке екипе.

- Можда је и прерано за толики оптимизам, али ни ми не кријемо: циљ нам је да се нађемо у друштву најбољих, каже Боро Лазовић, шеф стручног штаба Монгrena. - Истина, прије него што је првенство почело планирали смо да створимо тим који се неће борити за испадање. Но, нешто околности (излазак из лиге хрватских клубова и нагла „прекоманда“ друголигаша у прву лигу), а више наше добре игре и нашли смо се на првом мјесту. Сматрам потпуно заслужено. Прво полујуријеме смо добили, преостаје још оно друго. Биће потребно много рада и знаја како би заузели једно од прва два мјesta што гарантује остварење највећег сина фудбалског који се снивао на овим просторима.

Не крије Боро Лазовић, по многима најбољи тренер у другој лиги и један од најбољих младих стручњака у земљи, да има солидну екипу која чини срећан спој младости и искуства. Терет су понијели искусни фудбалери Милорад и Миодраг Ђојовић, Гробовић, Чула, Ђурко, Љубомир Јовановић, Милинковић, све сами прволигашки фудбалефи, ко-

С. Грегорић

На основу члана 128. Закона о општем управном поступку - пречишћени текст („Сл. лист СФРЈ“, број 47/86), и члана 126. Закона о порезима грађана („Службени лист СРЦГ“, број 33/84, 28/87, 30/88, 39/89, 22/90, 42/90, 9/91 и 13/91) Општинска управа друштвених прихода Будва, објављује

ОПШТИ ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПОРЕСКИХ ПРИЈАВА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ВИСИНЕ ПОРЕЗА ЗА 1991/1992. ГОДИНУ

Пореска пријава се подноси Општинској управи друштвених прихода, а предаје се непосредно или преко поште препоручено.

Порески обveznici od самосталнog обављања дјелatnosti kojima se poroz učvršćuje prema stvarnom lichnom dohotku, odnosno prihodu, podnose poreskiju prijavi za protoklu 1991. godinu, a rok za podnošnje iste je do 31. januara 1992. godine.

Поресki obveznici koji plaćaju poroz u godišnjem paunšlom iznosu podnose poreskiju prijavi za godinu u kojoj se vrište utvrđivanje poraza, tj. za tekuću 1992. godinu, a rok za podnošnje prijave je do 15. januara 1992. godine.

Поресke пријаве se попunjavaju sходno Правилнику o облику, садржини и начину попunjavanja poreskije prijave („Сл. лист СРЦГ“, број 5/85 и 33/88).

Поресki obveznici su dužni da, uz poreskiju prijavi podnesu: bilans prihoda i расхода, popis zaliha, konacni obračun poraza na promet, poslovnu evidenciju za 1991. godinu i prateću dokumentaciju.

Obveznici poraza na ukupan prihod građana (ostavareni prihod iz lichnog dohotka, prodужeni rad, ugovor o djelu, autorsko pravo, prihod od poljoprivredne, izdavanje stambenih i poslovnih prostorijskih u zakup i drugih prihoda) u većem iznosu od 152.000,00 dinara u 1991. godini dužni su da podnesu poreskiju prijavi do 31. januara 1992. godine.

Obveznik je dužan da užporeskiju prijavi i poslovnu evidenciju podnoси и захтјев за poreskije olakšanje i poreskije oslobođenje (gdje zato postoji osnov).

Против svih obveznika koji se ne budu odazvali pozivu biće примјењене законом предвиђene sankcije.

ОПШТИНСКА УПРАВА ДРУШТВЕНИХ ПРИХОДА

Приморске новине

Юсивач листа Скупштина општине Будва. Издавач Културно-информативни центар Будва. ВД директор Бранислава Љијешевић. Уређује Редакцијски колегијум. Главни и одговорни уредник Владимир Станишић. Технички уредник Ратко Мугуша-Муги. Адреса Редакције: „Приморске новине“ 85.310 Будва. Телефони (086) 51-487, 51-194, 51-568. Број жиро-рачуна 20710-603-1809 код СДК Будва. Штампа Новинско јавно предузеће „Побједа“ Титоград. Претплата за годину дана 300 динара, за иностранство 30 USD. Рукописи се не враћају.

РАТ ИЗ ДРУГОГ, ИШЧАШЕНОГ УГЛА

О МАРАМИЦИ, КОНОБАРИМА, ДОКТОРУ...

У рату баш као и у животу: драматичне тренутке смјењују часови ведрине које „осмишљавају“ војници да би „прекратили“ вријеме и да би ведрим темама одагнали прне мисли. Истина, на ратишту је много више драме него у такозваном обичном животу: свакодневни сукоби зарађених страна то диктирају.

И на дубровачком, као и на осталим фронтовима, било је тако. За шездесет дана боравка међу ратницима био сам у прилици да много тога тужног и лијепог видим, доживим, чујем... Ратном хроничару је свакако најтеже када мора да извиести о погибијама ратника. А кrvavih сукоба у којима су гинули храбри борци из Црне Горе било је доста. Много. Премнogo. О храбrosti и одважности тих поносних момaka, који су падали надомак „јадранске перле“, како Дубровник називао стране колеге, исписане су приче. О уцрној завијеним домовима њиховим, о јауцима који су горе проламали, очевима који су на фронт стизали уместo погинулих синова...

Исписане су странице и о одјажним борцима наше општине који су данима „држали“ положаје тамо где је било и најтеже: на Звековици, Дупцу, Бргату. Добар дио њих је задобио ране од непријатељских куршума и граната - срећом преболне. Смртоносни куршум прекратио је, нажалост, један млади живот: у Груди је од подмуклог снајперисте погинуо храбри Петар Медиговић. За тужну вијест о смрти свог компашије сазнао сам у непосредној близини - у ратном прес центру у Херцег-Новом. Као и све наше борце и мјештане, мене као и остале новинаре ова тужна истине је оне спокојила, али и - огорчила. Јер, као и још много њих, тридесетогодишњи Петар је погинуо у вријеме - примирја.

Но, о тој храброј погибији, о спретности и правим подвизима осталих бораца из наше општине, речено је доста тога. Много мање, или готово ни мало, није било ријечи о онима мање важним стварима, које за тренутак засмију, што је у предасима између жестоких окршаја итекако битно. Стога сам се одлучио за неколико

кратких „бисера“ са фронта. Наоко, је све то неважно, али рат се, чини ми се, мора посматрати и се тек неважне, лијеве, ишчашене стране.

•
Био је почетак октобра. Данима су трајале битке за Груду, Ђилипе, Мочиће... Пошто је војска упсјела да потисне усташе према Цавату, почело је такозвано чишћење терена. Били смо с борцима који су демонтирали мине око аеродрома, из подрума кућа и других склоништа вадили скривено оружје и муницију, хватали живе усташе који су се скривали гдje стигну. Негде у близини аеродрома, враћајући се из Ђилипа затекао сам слику каква се, ето, само у рату виђа: поред пута у „зенга“ униформи лежао је мртав црнац. Плаћеник Туђманове армаде, који је платио животом у тим окршајима. На његовом трупу, као да се ради о каквој клупи за одмарање сједио је колега Небојша Јеврић из „Лу-

ратили се на положај. Сјутранје је специјални вод у подрму ту исте зграде заробио 14 до зuba и оружаних муповаца. Покварено месо је, ето, Предрагу и Велибору спасило живот. Јер да су почели претрес кућe...

•
Негде између Мочића и Звековице, приликом „чишћења“ ухваћен је један муповац. До ста арогантан није хтио да прича о себи и пајташима својим. Добио је стога кундак у браду крв га је облила. Нашао се ту један лијепо власпитани Будванин и одмах му дао марамиду, папирачту, која му се нашла у цепу. Муповац је обрисао крв, а зглукану марамиду бацио. Тада га је „лијепо власпитани борац“ снажно ударио по глави. онај који му је „удијелио“ кундак за ћутањ изненадио се: „Па зашто га ти, сад, удари?“

– Како нећу, баца марамиду на земљу, као да не зна да је Црна Гора еколошка држава!

•
Негде у Ријци дубровачкој дошло је до смјење ратника. На истурене положаје стigli су борци из Шавника. Чувши да долазе комшије да ратују група Никшићана која се налазила у једној кући, брзо је скинула војничке и облуке бијеле блузе. Поставили су сто, изнijeli prišut, вино... Када су Шавничани ушли посиједали су сто, а „конобари“ из Никшића су их лијепо послужили. Као у најбољој кафани. И наравно, наплатили цех.

•
Др Живадин Петровић је „службовац“ на више положаја: Звековица, Плат, Бргат... У Плату је - тих дана је владало дуже примирје - ноћне часове прекраћивао играјући карте с друговима. У једној од игара, када се био добро „занио“ улетио је борац из његове чете и извикнуо:

– Докторе, на греди виси човек, муповац. Што да радим?

– Дај му пентраксил три пута дневно, одговори је доктор не испуштајући карте из руку.

Саво Грегорић